

Szczegółowe warunki
międzynarodowego przewozu (SCIC)
na podstawie biletów stosowanych
w komunikacji Wschód – Zachód
(EWT)

CZĘŚĆ I – III

POSTANOWIENIA OGÓLNE

OGÓLNE WARUNKI PRZEWOZU

SZCZEGÓŁOWE WARUNKI PRZEWOZU I WARUNKI TARYFOWE

(obowiązują od 10 grudnia 2023 r.)¹

---

¹ Z chwilą wejścia w życie niniejszych przepisów, tracą moc postanowienia Szczegółowych warunków międzynarodowego przewozu (SCIC) na podstawie biletów stosowanych w komunikacji Wschód – Zachód (EWT), które zostały opublikowane z mocą od 7 czerwca 2023 r.

Spis treści

SŁOWNIK TERMINÓW	6
CZĘŚĆ I. POSTANOWIENIA OGÓLNE	9
1 Zakres stosowania Szczegółowych warunków międzynarodowego przewozu (SCIC) na podstawie biletów stosowanych w komunikacji Wschód-Zachód (EWT)	9
2 Podstawa prawna i umowna przewozu.....	9
3 vacat.....	10
4 Struktura Szczegółowych warunków	10
5 Przewoźnicy uczestniczący	11
CZĘŚĆ II. OGÓLNE WARUNKI PRZEWOZU	11
W KOMUNIKACJI WSCHÓD – ZACHÓD (GCC-EWT)	11
6 Bilety, rezerwacje, usługi dodatkowe.....	11
CZĘŚĆ III. SZCZEGÓŁOWE WARUNKI PRZEWOZU I WARUNKI TARYFOWE (SCCT).....	24
7 Opłaty za przejazd.....	24
8 Rodzaje biletów	24
9 Sprzedaż w pociągu	24
10 Sprzedaż za pośrednictwem Internetu, on-line.....	24
ROZDZIAŁ A. PODRÓŻNI INDYWIDUALNI	27
WARUNKI PRZEWOZU	27
11 Bilety	27
12 Zakup biletów	28
13 Wydanie biletów.....	28
14 Termin ważności biletów	28
15 Korzystanie z biletów	29
16 Zmiana trasy	30
17 Zmiana przewoźnika	31
18 Przejście do wagonu wyższej klasy lub do pociągu wyższej kategorii.....	31
19 vacat.....	33
20 vacat.....	33
21 Przerwa w podróży	33
22 vacat.....	33
23 vacat.....	33
24 vacat.....	33
25 vacat.....	33

26	vacat.....	33
27	vacat.....	33
28	vacat.....	33
29	vacat.....	33
30	vacat.....	33
31	Zniżki dla dzieci	33
32	Zniżki specjalne	36
33	vacat.....	36
34	vacat.....	36
35	vacat.....	37
36	Obliczanie opłat za przejazd	37
37	Zajmowanie całego przedziału do wyłącznej dyspozycji	38
38	vacat.....	39
39	vacat.....	39
40	vacat.....	39
41	Przewóz psów i innych małych zwierząt domowych	39
42	Bagaż podręczny	41
43	Rowery	42
44	Rezerwacja i zajęcie miejsca	44
45	Zwroty należności	44
46	Wymiana, przyjęcie biletu z powrotem.....	45
47	vacat.....	45
48	vacat.....	45
49	vacat.....	45
50	Korzystanie z miejsc w wagonach sypialnych, wagonach z miejscami do leżenia i do siedzenia w pociągach nocnych.....	46
51	Przydzielenie pasażerowi innego miejsca.....	50
52	vacat.....	50
53	vacat.....	50
54	vacat.....	50
55	vacat.....	50
56	vacat.....	50
57	vacat.....	50
58	vacat.....	50
59	vacat.....	50
60	vacat.....	50

ROZDZIAŁ B. GRUPY PODRÓŻNYCH PRZEWOŻONE POCIĄGAMI REGULARNEGO KURSOWANIA, STATKAMI LUB W RAMACH NIEKTÓRYCH	50
PRZEWOZÓW AUTOBUSOWYCH.....	50
61 Postanowienia ogólne	50
62 Zniżki na przejazd.....	51
63 Zniżki dla dzieci	51
64 Rezerwacja miejsc.....	51
65 Zamawianie biletów.....	52
66 Bilety	52
67 Obliczanie opłaty za przejazd	52
68 Zajmowanie całego przedziału do wyłącznej dyspozycji grupy.....	53
69 Wymiana i zwrot biletów grupowych.....	53
70 Korzystanie z miejsc w wagonach sypialnych, w wagonach z miejscami do leżenia i do siedzenia	53
71 vacat.....	54
72 vacat.....	54
73 vacat.....	54
74 vacat.....	54
ROZDZIAŁ C. POCIĄGI NADZWYCZAJNE I WAGONY SPECJALNE	55
75 Zapytania dotyczące opłat, warunków przeprowadzenia, zgłoszenia i zamówienia przejazdów pociągów nadzwyczajnych i wagonów specjalnych.....	55
76 vacat.....	55
77 vacat.....	55
78 vacat.....	55
79 vacat.....	55
80 vacat.....	55
ROZDZIAŁ D. ODPOWIEDZIALNOŚĆ	56
81 Odpowiedzialność przewoźnika w przypadku szkody na życiu i zdrowiu pasażera oraz w przypadku utraty, zaginięcia, uszkodzenia bagażu podręcznego	56
82 Właściwość miejscowa sądu.....	56
Załącznik nr I Lista przewoźników uczestniczących w SCIC-EWT.....	57
Załącznik nr II Szczegółowe warunki dotyczące wybranych ofert i pociągów objętych cenami globalnymi.....	61
Załącznik nr III Zniżki na przejazdy grup pociągami regularnego kursowania, statkami lub w ramach niektórych przewozów autobusowych	62
Załącznik nr IV Adresy komórek odpowiedzialnych za kalkulowanie należności za przebieg pociągów nadzwyczajnych i wagonów specjalnych u poszczególnych przewoźników	64
Załącznik nr V Adresy punktów reklamacyjnych.....	67

Fragmenty zapisane kursywą nie stanowią integralnej części Szczegółowych warunków międzynarodowego przewozu (SCIC) na podstawie biletów stosowanych w komunikacji Wschód – Zachód (EWT) i mają charakter dodatkowej informacji (dla punktów upoważnionych przez PKP IC do sprzedaży biletów międzynarodowych w ramach SCIC-EWT, a także osób uprawnionych do kontroli biletów).

SŁOWNIK TERMINÓW

termin	definicja
Bilet	Dokument przewozu potwierdzający zawarcie umowy przewozu między pasażerem a przewoźnikiem. Może on składać się z jednego lub kilku biletów (w tym rezerwacji, dopłaty itp.) oraz odpowiednich dokumentów uprawniających do zniżki.
Bilet międzynarodowy	Bilet na przejazd wystawiony w relacji złożonej z łączących się ze sobą odcinków, położonych w co najmniej dwóch krajach, ewentualnie w relacji od punktu granicznego do miejsca przeznaczenia położonego w innym kraju.
Bilet dodatkowy	Bilet dodatkowy na zmianę klasy wagonu, trasy przejazdu lub uprawniający do zmiany przewoźnika.
Bilet grupowy	Dokument przewozu, który sam lub w połączeniu z innymi biletami uprawnia do przejazdu grupę pasażerów.
Bilet na przejazd w kraju trzecim	Bilet wystawiony na krajowe połączenia w kraju, który nie jest krajem wydania biletu.
Cena globalna	Cena zawierająca opłatę za przejazd i za usługi dodatkowe, w tym rezerwację.
CIT	Międzynarodowy Komitet Transportu Kolejowego (Comité international des Transports ferroviaires).
COTIF	Konwencja o międzynarodowym przewozie kolejami (Convention relative aux transports internationaux ferroviaires).
Dokument rezerwacyjny	Dokument, na podstawie którego pobierana jest opłata za rezerwację miejsca w wagonie sypialnym, z miejscami do leżenia lub do siedzenia, w którym rezerwacja miejsc jest obowiązkowa albo fakultatywna.
Grupa	Grupa pasażerów składająca się z co najmniej 6 osób, które razem płacą za przejazd i wspólnie podróżują.
Jedna transakcja handlowa	Oznacza zakup jednego lub więcej biletów w tym samym czasie i za pośrednictwem tego samego kanału sprzedaży, zgodnie z rozkładem jazdy poszczególnych przewoźników, prowadząc do jednej, pojedynczej płatności. Jednej transakcji handlowej nie stanowi sytuacja, w której pomimo obowiązku przestrzegania dokonania jednej płatności, klient: - samodzielnie dzieli całą zamierzoną do odbycia podróż na odrębne odcinki podróży i/lub - nie zachowuje czasu potrzebnego na przesiadkę pomiędzy poszczególnymi odcinkami podróży, które wynikają z rozkładu jazdy.
Jedna umowa przewozu (tzw. wspólny bilet – zgodnie z PRR)	Umowa przewozu, która obejmuje przewóz pasażera od miejsca wyjazdu do miejsca przeznaczenia, która jest udokumentowana przez jeden lub kilka biletów zakupionych w ramach jednej transakcji handlowej lub w ramach innych opcji uzgodnionych przez przewoźników, jeśli specjalne warunki przewozu tych przewoźników wyraźnie to przewidują.
Kasa biletowa	<i>Kasa biletowa „PKP Intercity” S.A. lub podmiotu upoważnionego przez „PKP Intercity” S.A. do sprzedaży biletów międzynarodowych w komunikacji Wschód-Zachód.</i>
Kraj wydania	Kraj, w którym bilet został wydany.
Miejsce / Miejsca	Miejsce wyjazdu lub przeznaczenia. Mogą to być stacje kolejowe, dworce autobusowe albo porty.

NRT (bilet NRT – non (integrated) reservation ticket)	Bilet bez zintegrowanej rezerwacji, ważny na dowolny pociąg (NRT) tego samego przewoźnika obsługujący trasę wskazaną na bilecie wokreślonym terminie ważności. Rezerwacja może (w niektórych przypadkach musi) zostać zakupiona wraz z biletem.
Ogólne warunki przewozu (GCC-CIV/PRR)	Ogólne warunki przewozu osób transportem kolejowym CIT (Międzynarodowy Komitet Transportu Kolejowego). Dostępne na stronie internetowej CIT (www.cit-rail.org).
Ogólne warunki przewozu (GCC-EWT)	Ogólne warunki przewozu, zgodnie z częścią II niniejszych EWT.
Opłata podstawowa	Opłata bez żadnej zniżki.
Opłata za przejazd	Opłata za przejazd obowiązująca w dniu wydania biletu.
Pasażer indywidualny	Podróżni (w rozumieniu niniejszej taryfy od 0,5 do 5,5 osób), którzy podróżują osobno lub wspólnie.
Pociągi nocne	Pociągi, które mają wagony sypialne, wagony z miejscami do leżenia lub wagony z miejscami do siedzenia, o ile są przewidziane.
Pociągi z ceną globalną	Pociągi, na przejazd którymi wydawane są bilety na jednym blankiecie (bilet na przejazd i rezerwacja) oraz wskazana jest ogólna opłata za przejazd (cena umowna).
Pociąg nadzwyczajny (wagon specjalny)	Pociąg (wagon) przeznaczony do wyłącznej dyspozycji zamawiającego - osoby fizycznej lub prawnej, w porozumieniu z przewoźnikami uczestniczącymi w przewozie.
PRR	Międzynarodowy skrót używany dla określenia Rozporządzenia (WE) Nr 2021/782 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2021 r. dotyczącego praw i obowiązków pasażerów w ruchu kolejowym.
Przedsiębiorstwo wydające	Przedsiębiorstwo, które wydało bilet i pobrało opłatę za przejazd.
Przepisy ujednoczone CIV	Przepisy ujednoczone o umowie międzynarodowego przewozu osób kolejami (Załącznik A do COTIF).
Przewoźnik	Podmiot, który faktycznie przewozi podróżnego lub przejmuje odpowiedzialność za jego przewóz na pokładzie pociągu lub innego środka transportu; przewoźnik umowny (przedsiębiorstwo kolejowe), z którym podróżny zawarł umowę przewozu, zgodnie z CIV i/lub SMPS.
Przewoźnik kolejny	Osoba prawna przejmująca od przewoźnika umownego zobowiązanie dalszego przewozu pasażera do miejsca przeznaczenia lub przekazania go innemu, kolejnemu przewoźnikowi i która ponosi odpowiedzialność na podstawie umowy przewozu zawartej z pasażerem.
Przewoźnik podwykonawca	Osoba prawna, która nie zawarła z pasażerem umowy przewozu, lecz której przewoźnik umowny lub kolejny powierzył wykonanie przewozu na określonej trasie.
Przewoźnik umowny	Osoba prawna, która zawarła umowę przewozu z pasażerem, zgodnie z przepisami CIV lub SMPS i na jej podstawie zobowiązała się przewieźć pasażera z miejsca wyjazdu do miejsca przeznaczenia lub przekazać go kolejnemu przewoźnikowi.
Przewoźnik zagraniczny	Przewoźnik z innego kraju, niż kraj wydania biletu.
Punkt graniczny	Punkt, w którym stykają się infrastruktury należące do rządów różnych państw i który zwykle pokrywa się z punktem granicznym taryfy.
Punkt taryfowy	Miejscowość, do i od której mogą być wydawane bilety (dokumenty przewozu), o ile znajduje się ona w Aneksach specjalnych dotyczących wybranych ofert i/lub w elektronicznych systemach sprzedaży przedsiębiorstwa wydającego bilet.

Rekompensata za opóźnienie pociągu	Procentowy zwrot część opłaty za przejazd z powodu opóźnienia pociągu do stacji docelowej, w zależności od wielkości opóźnienia.
RID	Przepisy dotyczące międzynarodowego przewozu kolejami towarów niebezpiecznych (Règlement concernant le transport international ferroviaire des marchandises dangereuses), załącznik C do COTIF.
SMPS	Umowa o międzynarodowej komunikacji osobowej (Соглашение о международном пассажирском сообщении).
Szczegółowe warunki przewozu i warunki taryfowe (SCCT)	Warunki przewozu określone przez przewoźnika w uzupełnieniu Ogólnych warunków przewozu (część III niniejszych EWT).
UIC	Międzynarodowy Związek Kolei (Union internationale des Chemins de fer).
Umowa przewozu	Umowa, której przedmiotem jest przewóz podróżnego z miejsca wyjazdu do miejsca przeznaczenia, w ramach opcji ustalonych przez przewoźników.
Wspólny bilet (zgodnie z PRR)	Patrz „jedna umowa przewozu”.

CZĘŚĆ I. POSTANOWIENIA OGÓLNE

1 Zakres stosowania Szczegółowych warunków międzynarodowego przewozu (SCIC) na podstawie biletów stosowanych w komunikacji Wschód-Zachód (EWT)²

1.1 Niniejsze Szczegółowe warunki stosuje się przy przewozach pasażerów między krajami uczestniczącymi w przepisach CIV i SMPS. Na ich podstawie wydawane są bilety międzynarodowe i bilety na przejazd w kraju trzecim.

Na określone oferty przewozu (drogi przewozu lub pociągi), przewoźnicy mogą określić szczegółowe warunki przewozu, które różnią się od niniejszych Szczegółowych warunków. Różnice te powinny być w nich jednoznacznie wskazane.

Niniejszych Szczegółowych warunków nie stosuje się na trasach krajowych w kraju wydania biletu.

W pociągach objętych cenami globalnymi mogą obowiązywać inne przepisy, które zawarte są w odrębnych załącznikach.

1.2 Informację o wejściu w życie lub aktualizacji, lub odwołaniu Szczegółowych warunków przewoźnicy uczestniczący publikują zgodnie z przepisami prawa krajowego, któremu podlegają przewoźnicy (wykaz przewoźników zob. załącznik I).

2 Podstawa prawna i umowna przewozu

2.1 Podstawą prawną, która reguluje przewóz pasażerów, są niniejsze Szczegółowe warunki. Jeżeli trasa przewozu przebiega częściowo drogą wodną, podstawą świadczenia usługi przewozu jest prawo, któremu podlega przewoźnik świadczący przewóz drogą wodną i szczegółowe warunki przewozu, które określa on na odcinkach przewozu drogą wodną.

2.2 W sprawach, które nie zostały uregulowane w niniejszych Szczegółowych warunkach, przewoźnicy, którzy realizują usługę przewozu na terenie państw będących stroną Konwencji o międzynarodowym przewozie kolejami (COTIF), podlegają Przepisom ujednoczonym o umowie międzynarodowego przewozu osób i bagażu kolejami CIV (Załącznik A do COTIF), a w określonych przypadkach PRR.

2.3 W sprawach, które nie zostały uregulowane w niniejszych Szczegółowych warunkach, przewoźnicy, którzy realizują usługę przewozu na podstawie SMPS, podlegają Umowie o międzynarodowej komunikacji osobowej (SMPS).

---

² Szczegółowe warunki międzynarodowego przewozu (SCIC) na podstawie biletów stosowanych w komunikacji Wschód – Zachód, dalej: Szczegółowe warunki.

- 2.4** W sprawach, które nie zostały uregulowane w niniejszych Szczegółowych warunkach, w CIV albo w SMPS, zastosowanie ma prawo krajowe. Przepisy prawa krajowego mają pierwszeństwo.
- 2.5** Przejazd w komunikacji krajowej, na podstawie biletu krajowego, który zastał wydany w innym kraju, uczestniczącym w CIV lub SMPS, o ile nie stanowi on integralnej części przejazdu międzynarodowego, podlega:
- odpowiedniemu prawu krajowemu,
  - postanowieniom warunków przewozu oraz
  - w określonych przypadkach – krajowym warunkom taryfowym przewoźników uczestniczących, jeżeli nie są one sprzeczne z niniejszymi Szczegółowymi warunkami.
- 2.6** Umowa przewozu zobowiązuje przewoźnika umownego i kolejnych przewoźników uczestniczących w jej realizacji, do przewozu pasażera z miejsca wyjazdu do miejsca docelowego. Kolejni przewoźnicy wskazani są w kolejności na bilecie i ponoszą odpowiedzialność wobec pasażera na trasach, na których realizują przewóz pasażera.

3 vacat

4 Struktura Szczegółowych warunków

Szczegółowe warunki składają się z następujących części:

- **I POSTANOWIENIA OGÓLNE**
- **II OGÓLNE WARUNKI PRZEWOZU W KOMUNIKACJI WSCHÓD-ZACHÓD (GCC –EWT)**
- **III SZCZEGÓŁOWE WARUNKI PRZEWOZU I WARUNKI TARYFOWE (SCCT)**

Szczegółowe warunki są przygotowywane w języku angielskim a następnie tłumaczone na język narodowy przewoźnika, wedle jego uznania. W przypadku wątpliwości rozstrzygający jest tekst angielski.

- **„Przepisy szczegółowe obowiązujące w komunikacji między określonymi krajami”,** które określają dopuszczalne trasy i miejsca przeznaczenia. Ich publikacja nie jest obowiązkowa. Sporządzają je uczestniczący przewoźnicy i mogą być one publikowane w innej odpowiedniej formie.
- **„Szczegółowe warunki dotyczące wybranych ofert i pociągów objętych cenami globalnymi”**
Załącznik II zawiera wykaz szczegółowych warunków przewozu, które dotyczą ofert przewozu.

5 Przewoźnicy uczestniczący

Załącznik I zawiera wykaz wszystkich przewoźników, którzy są stroną niniejszych Szczegółowych warunków, i adresy ich komórek organizacyjnych.

CZĘŚĆ II. OGÓLNE WARUNKI PRZEWOZU W KOMUNIKACJI WSCHÓD – ZACHÓD (GCC-EWT)

6 Bilety, rezerwacje, usługi dodatkowe

6.1 Zasady ogólne

Przy zawieraniu umowy przewozu wystawia się jeden lub kilka biletów i co do zasady są one wydawane pasażerowi. Bilety sprzedają tylko uprawnieni przewoźnicy lub upoważnione przez nich punkty sprzedaży, które zawarły umowę z przewoźnikiem umownym.

Dalsze odsprzedawanie biletów zakupionych u przewoźnika lub u przedstawiciela handlowego jest zabronione.

Bilety mogą mieć postać pliku elektronicznego, który jest możliwy do przekształcenia w postaci tekstu.

Prawo do przewozu ma pasażer, który posiada ważny bilet.

Bilet, oprócz danych przewoźnika (przewoźników), zawiera dane, które są niezbędne do udowodnienia, że dana umowa przewozu została zawarta; określa prawa i obowiązki stron umowy przewozu.

Szczegółowe warunki przewozu i warunki taryfowe (SCCT) określają sposoby zamawiania, opłaty oraz wydawania biletów. Dla określonych ofert przewozu i/lub dróg przejazdu może zostać przewidziany określony termin końcowy zakupu biletów.

Zasadniczo bilety wydawane są nie wcześniej niż 3 miesiące przed rozpoczęciem terminu ich ważności³. Dopuszcza się wydłużenie okresu przedsprzedaży do 11 miesięcy przed odjazdem pociągu. W wyjątkowych sytuacjach (np. zmiana rozkładu jazdy, oferta specjalna) okres przedsprzedaży może być skrócony.

Po otrzymaniu biletu (biletów), pasażer ma obowiązek sprawdzić czy został on wystawiony zgodnie z jego dyspozycją.

Bilet lub kilka biletów wystawionych na przejazdy na terytorium Unii Europejskiej i sprzedanych w ramach jednej transakcji handlowej zgodnie z art. 12 PRR stanowi wspólny bilet, który jest udokumentowaniem jednej umowy przewozu. Dotyczy to zarówno kombinacji biletów, wystawionych na podstawie niniejszego dokumentu SCIC-EWT jak również kombinacji biletów wystawionych na podstawie niniejszego SCIC-EWT wraz

---

³ Szczegółowe warunki przewozu i warunki taryfowe mogą przewidywać inny okres przedsprzedaży. Na terenie Polski w komunikacji międzynarodowej okres przedsprzedaży wynosi 60 dni.

z biletami wystawionymi według taryfy krajowej, jeżeli łącznie obejmują one całą podróż pasażerów wraz z przekroczeniem granicy.

W odstępstwie od powyższych zapisów, bilety te nie będą stanowiły wspólnego biletu, jeżeli:

- a) warunki szczegółowe zainteresowanych przewoźników stanowią inaczej,
- b) na biletach lub w innym dokumencie lub w formie elektronicznej, w sposób umożliwiający pasażerowi odtworzenie informacji do wykorzystania w przyszłości, jest zawarta informacja o tym, że bilety te stanowią oddzielne umowy przewozu, oraz
- c) pasażerowie zostali o tym poinformowani przed ich zakupem.

Jedna transakcja handlowa oznacza zakup jednego lub więcej biletów w tym samym czasie i za pośrednictwem tego samego kanału sprzedaży, zgodnie z rozkładem jazdy poszczególnych przewoźników, prowadząc do jednej, pojedynczej płatności.

Jednej transakcji handlowej nie stanowi sytuacja, w której pomimo obowiązku przestrzegania dokonania jednej płatności, klient:

- samodzielnie dzieli całą zamierzoną do odbycia podróż na odrębne odcinki podróży i/lub
- nie zachowuje czasu potrzebnego na przesiadkę pomiędzy poszczególnymi odcinkami podróży, które wynikają z rozkładu jazdy.

6.1.1 Warunki korzystania

Bilety, które wskazują informację o dacie i godzinie odjazdu oraz przyjazdu pasażera są ważne

na okres przejazdu pociągu lub wagonu, którym pasażer jedzie do miejsca docelowego.

Termin ważności biletów bez tych danych wynosi:

- 4 dni, jeżeli zostały wydane w kraju obowiązywania CIV⁴,
- 15 dni, jeżeli zostały wydane w kraju obowiązywania SMPS, włącznie z pierwszym dniem jego ważności.

Szczegółowe warunki przewozu i warunki taryfowe (SCCT) mogą określić inny termin ważności dla niektórych ofert, relacji lub kanałów dystrybucji (np. bilety przeznaczone do samodzielnego wydruku – HPT⁵).

Podróż musi odbyć się w okresie ważności biletu. W przypadku siły wyższej, kiedy pasażer w wyniku odwołania lub opóźnienia pociągu albo utraty połączenia nie może rozpocząć lub zakończyć podróży, okres ważności biletu w razie potrzeby jest przedłużony.

Szczegółowe warunki przewozu i warunki taryfowe (SCCT) określają, czy pasażer sam powinien skasować bilet na stacji lub niezwłocznie po wejściu do środka transportu.

---

⁴ Koleje Litewskie (LTG Link), Koleje Łotewskie (LDZ), Koleje Estońskie (EVR) oraz Koleje Tureckie (TCDD) wystawiają bilety z okresem ważności 15 dni.

⁵ Home printed tickets.

Bilety, na których nie ma daty i godziny odjazdu oraz przyjazdu pasażera lub rezerwacji miejsca, uprawniają również do przejazdu pociągiem niższej kategorii lub w wagonie niższej klasy.

Co do zasady, bilety nie uprawniają do korzystania ze środków transportu publicznego w celu przemieszania się pomiędzy stacjami kolejowymi, które są położone na terenie tego samego miasta.

6.1.2 Brak ważności biletu

Bilet jest nieważny jeżeli:

- nie posiada niezbędnych danych, wpisów w miejscach wymaganych, podpisu;
- został uszkodzony lub informacja zawarta na bilecie została zmieniona lub zniszczona;
- nie może zostać okazany lub utracił ważność:
  - dokument tożsamości lub
  - dokument poświadczający uprawnienie (jeśli ma to zastosowanie, ze zdjęciem), wymagany na podstawie SCCT,
- termin ważności biletu jeszcze się nie rozpoczął lub już upłynął,
- nie został spełniony wymóg poświadczenia ważności biletu (określony w SCCT), który został wskazany na bilecie lub jeżeli pasażer nie dokonał wymaganych czynności. SCCT może jednak określić sposób postępowania poświadczenia ważności biletu w przypadku jej nie wykonania w przewidzianym czasie.

6.1.3 Drogi przejazdu/Zmiana drogi przewozu

W przypadku biletów zawierających datę dzienną i godzinę odjazdu oraz przyjazdu pasażera, dozwoloną trasą przejazdu jest trasa danego pociągu.

W przypadku wszystkich innych biletów (które nie zawierają daty i godziny odjazdu i przyjazdu pasażera), pasażer może zmienić drogę przejazdu po opłaceniu różnicy należności za przejazd. W takich przypadkach SCCT może postanowić, że:

- zniżki przyznane na to połączenie/ofertę przewozu nie są w tym przypadku uznawane,
- za zmianę trasy pobierana jest opłata nawet, gdy nowa trasa jest krótsza,
- niektóre z ofert przewozu nie dopuszczają zmiany trasy.

Jeżeli nowa trasa jest krótsza, pasażerowi nie przysługuje zwrot należności.

6.1.4 Zmiana klasy wagonu lub kategorii pociągu

6.1.4.1 Możliwość i zasady zmiany klasy wagonu lub kategorii pociągu na wyższą lub na niższą regulują SCCT.

6.1.4.2 Jeżeli na bilecie jest data i godzina odjazdu oraz przyjazdu pasażera, zmiana kategorii pociągu lub klasy wagonu nie jest możliwa. Ten przepis nie ma zastosowania w sytuacji, gdy przewoźnik nie ma możliwości wywiązania się ze swoich zobowiązań

(z jakiegokolwiek powodu nie może uruchomić pociągu lub wagonu, odwołanie, opóźnienie pociągu) wynikających z umowy przewozu, także wskutek okoliczności siły wyższej.

6.1.5 Przerwa w podróży

SCCT określają, czy pasażer może przerwać podróż w czasie jej trwania.

6.1.6 Zmiana przewoźnika

Co do zasady każdy przewoźnik honoruje tylko te bilety, które zobowiązują go do realizacji usługi przewozu na podstawie warunków przewozu.

Jeżeli na tej samej trasie przejazdu usługi oferuje kilku przewoźników, którzy mogą mieć różne warunki przewozu i ceny przewozu, każda zmiana przewoźnika odbywa się na podstawie umowy, która została zawarta między przewoźnikami i włączona do SCCT.

6.1.7 Rezerwacje

SCCT określają warunki, na jakich rezerwacja miejsc w wagonach z miejscami do siedzenia, do leżenia albo sypialnych jest fakultatywna lub obowiązkowa.

6.1.8 Usługi dodatkowe

SCCT określają warunki, na jakich oferowane są usługi dodatkowe.

6.2 Taryfy

Prawo do przewozu pasażer uzyskuje po uregulowaniu opłaty określonej przez przewoźnika lub przewoźników w SCCT. Opłatę należy zwykle uregulować przed rozpoczęciem podróży. Oferta taryfowa może zawierać kilka poziomów taryf. Każda z taryf może dotyczyć określonej usługi lub usług i podlegać innym warunkom.

W szczególności mogą to być warunki:

- zależne od sprzedaży (data wydania, zamówienie, warunki korzystania, kanały dystrybucji, sposób płatności itd.),
- zależne od drogi przejazdu lub relacji, np. korzystanie z określonego pociągu lub z pociągu, w którym rezerwacja jest obowiązkowa,
- związane z ograniczoną liczbą miejsc dostępnych w danej ofercie cenowej,
- związane z ograniczeniem terminu ważności dla niektórych ofert taryfowych lub dla określonych środków transportu,
- warunki wejścia na pokład pociągu,
- dotyczące ważności biletu,
- dotyczące wymiany biletu i zwrotu należności za bilet.

Co do zasady, wyżej wymienione warunki są różne dla pasażerów indywidualnych i dla grup pasażerów.

Warunki dotyczące grup pasażerów mogą przewidywać odrębne zasady rezerwacji, wejścia na pokład pociągu, płatności lub anulowania przejazdu.

Mogą zostać określone szczegółowe warunki dotyczące zakupu biletów, w szczególności dopłat do biletów. Zasady postępowania dotyczące tych warunków zawierają SCCT.

Zmiany wprowadzone w SCCT wchodzą w życie z zachowaniem trybu i terminów wymaganych w poszczególnych krajach.

6.3 Zwrot, wymiana i zwrot należności za bilet

6.3.1 Zasady ogólne

Przyjęcie biletu z powrotem⁶ oznacza, że bilet, który został wydany jest zwracany przed rozpoczęciem terminu jego ważności i że zwracana jest pełna cena. Zasady zwrotu biletu są ustalane przez przewoźników CIV i SMPS w ramach stosownych norm.

Wymiana biletu oznacza, że bilet, który został wydany jest wymieniony na inny bilet z lub bez dodatkowej opłaty.

Zwrot należności za bilet oznacza, że cena biletu na przejazd (jeżeli nie został on wykorzystany lub został wykorzystany częściowo), jest co do zasady całkowicie lub częściowo zwracana po rozpoczęciu terminu jego ważności, a cena biletu jest pomniejszana o wysokość odstępnego.

Wniosek o przyjęcie biletu z powrotem, wymianę lub zwrot należności za bilet lub dokument przewozu może być przyjęty po przedstawieniu oryginalnego biletu lub dokumentu przewozu przez:

- posiadającą go osobę, jeżeli bilet nie jest imienny lub
  - osobę, której imię i nazwisko jest wskazane na bilecie,
- z uwzględnieniem zasad prawa krajowego.

Wnioski o przyjęcie biletu z powrotem, wymianę lub zwrot należności za bilet mogą zostać odrzucone jeżeli bilety są uszkodzone, zniszczone, zmienione, dane na nim zawarte są nieczytelne lub jeśli nie można udowodnić, że bilet nie został wykorzystany albo gdy upłynął termin zwrotu należności za bilet.

Jeżeli bilet został opłacony w inny sposób niż gotówką, zwrot należności może zostać zrealizowany wyłącznie tą samą drogą co zakup biletu.

---

⁶ Na terenie Polski przyjęcie biletu z powrotem nie jest stosowane. W wypadku rezygnacji z przejazdu (odstąpienia od umowy przewozu) przed rozpoczęciem terminu ważności biletu zastosowanie mają postanowienia dotyczące zwrotu należności za bilet.

Przewoźnicy mogą zaproponować vouchery w zamian za przyjęcie biletu z powrotem, zwrot niższej kwoty za wymianę biletu i za zwrot należności za bilet oraz ustalić w tym celu szczegółowe warunki.

Przyjęcie biletu z powrotem, wymianę i zwrot należności za bilet w postaci pliku elektronicznego regulują odrębne przepisy.

6.3.2 Przyjęcie biletu z powrotem (dotyczy tylko przewoźników SMPS)

Przyjęcie biletu z powrotem może być dokonane tylko w kraju, w którym został zakupiony, i w terminie określonym przez przewoźnika. SCCT mogą określić specjalne warunki dotyczące przyjęcia biletu z powrotem.

Zwrot należności za duplikat biletu, który został wydany w celu zastąpienia utraconego lub uszkodzonego biletu (zgodnie z podpunktem 6.3.5 Warunków Szczególnych), jest dokonywany zgodnie z przepisami prawa krajowego, któremu podlega przewoźnik umowy, wystawiający duplikat biletu.

6.3.3 Wymiana biletu

Wymiana biletu może nastąpić wyłącznie w terminie określonym w SCCT. W zależności od sytuacji, pasażer otrzymuje różnicę należności wynikającą z nadpłaty lub pobierana jest dopłata, jeżeli wymieniany bilet jest droższy od kupionego wcześniej. SCCT mogą jednak określać szczegółowe warunki wymiany.

6.3.4 Zwrot należności za bilet

Wnioski o zwrot kosztów za niewykorzystane lub częściowo wykorzystane bilety należy składać w miejscu, w którym pasażer całkowicie lub częściowo rezygnuje z podróży:

- w przypadku przewoźników, którzy stosują CIV – w ciągu 1 miesiąca po upływie terminu ważności biletu. Termin określony przez SCCT może wydłużyć ten okres do 3 miesięcy (termin, o którym mowa powyżej, może zostać przedłużony, jeżeli prawo krajowe przewoźnika dopuszcza takie przedłużenie),
- w przypadku przewoźników, którzy stosują SMPS – w ciągu 9 miesięcy po upływie terminu ważności biletu.

Wnioski można przesać albo do punktu wydania biletu, albo odpowiednio do innego przewoźnika, który uczestniczył w przewozie.

W przypadku całkowitego lub częściowego niewykorzystania biletu podróży, który całkowicie lub częściowo zrezygnował z przejazdu, jest zobowiązany do uzyskania (przed upływem terminu ważności tego biletu) potwierdzenia faktu częściowej lub pełnej rezygnacji z przejazdu od stacji, od której miał rozpocząć podróż lub od stacji na której tą podróż przerwał.

Jeżeli nie jest w stanie przedstawić tego potwierdzenia, musi w inny sposób udowodnić faktyczne niewykorzystanie biletu.

Jeżeli pasażer zwróci się do innego przewoźnika, przewoźnik ten ma obowiązek przekazać pasażerowi adres przewoźnika, do którego wniosek powinien być przesłany, jeśli jest to niezbędne.

Zasady zwrotu biletu są ustalane przez przewoźników CIV i SMPS w ramach stosownych norm.

SCCT mogą wykluczyć zwrot opłaty za bilet lub ustanowić odrębne przepisy w tym zakresie.

Przewoźnicy dokonują zwrotu kosztów:

- najpóźniej w terminie 3 miesięcy (w przypadku przewoźników CIV) i
- 180 dni (w przypadku przewoźników SMPS)

od otrzymania wniosku wraz z dokumentami uzupełniającymi złożonymi przez pasażera.

6.3.5 Utrata, kradzież i nieuprawnione korzystanie z biletu

Przewoźnik nie ponosi odpowiedzialności za utratę, kradzież lub niewłaściwe wykorzystanie biletu. W takich przypadkach bilety nie podlegają zwrotowi, chyba że inne przepisy stanowią inaczej.

Przewoźnicy, którzy realizują przewozy na podstawie SMPS, zgodnie z art. 6 SMPS, zamiast zagubionego lub uszkodzonego biletu mogą wydać pasażerowi inny bilet (duplikat).

W przypadku uszkodzenia danych zawartych w biletach elektronicznych (które składają się z elektronicznych zapisów danych), zasady ich wymiany regulują przepisy szczegółowe.

6.4 Dzieci

Zasadniczo dzieci poniżej 4 roku życia, które podróżują w pociągu pod opieką osoby dorosłej, są przewożone nieodpłatnie.

SCCT mogą określić opłaty za przewóz dzieci w wieku powyżej 4 lat.

SCCT zawierają warunki, ograniczenia wieku dzieci oraz, jeśli jest stosowana, wysokość zniżki udzielanej przez każdego z przewoźników, który realizuje usługę przewozu.

Dodatkowe zniżki dla dzieci (np. w przypadku podróży rodzinnych) są uregulowane w SCCT przez przepisy dotyczące opłat za przewóz, obowiązujące przewoźników uczestniczących w danych ofertach przewozu.

Przewóz dzieci poniżej 12 roku życia bez opieki, na podstawie przepisów SMPS jest niedozwolony.

Informacja o granicach wiekowych uprawniających do udzielania zniżek na przejazd dzieci stosowanych przez poszczególnych przewoźników zawarta jest w pkt. 31.2.

6.5 Przewóz zwierząt

Małe niegroźne zwierzęta domowe mogą być przewożone w kontenerach jako bagaż podręczny, o ile żaden z przewoźników uczestniczących w umowie przewozu nie wyklucza przewozu zwierząt w swoich SCCT.

Kontenery muszą być tak wykonane, aby nie mogły powodować obrażeń ciała ani szkód dla osób lub mienia.

Co do zasady pasażerowie mogą zabierać psy, które nie są podczas podróży pociągiem umieszczone w kontenerach, o ile są one trzymane na smyczy i w odpowiednim kagańcu. SCCT określają opłaty za przewóz zwierząt.

W przypadku psów asystujących mogą obowiązywać szczególne warunki przewozu.

Pasażer musi nadzorować zwierzęta, które towarzyszą mu w podróży. Nie wolno przewozić niebezpiecznych lub chorych zwierząt domowych (w tym psów).

Zwierzęta, z wyjątkiem psów asystujących, nie mogą przebywać w wagonach restauracyjnych ani w wagonach, w których serwowane są posiłki.

SCCT mogą określać przepisy szczegółowe, które dotyczą przewozu małych zwierząt domowych i psów na pokładzie pociągu.

6.6 Bagaż podręczny

6.6.1 Ograniczenia przewozu bagażu podręcznego

Pasażer ma prawo przewozić tylko przedmioty osobiste, które służą celowi podróży. Jako bagaż podręczny nie mogą być przewożone przedmioty wartościowe lub produkty, które są towarami handlowymi lub są przeznaczone do handlu.

W przypadku przewoźników:

- którzy wykonują usługę przewozu na podstawie CIV, towary niebezpieczne mogą być przewożone wyłącznie jako bagaż podręczny zgodnie z przepisami Regulaminu międzynarodowego przewozu towarów niebezpiecznych (RID - załącznik C do COTIF),
- którzy wykonują usługę przewozu na podstawie SMPS, przewóz towarów niebezpiecznych jako bagażu podręcznego jest zabroniony. Pasażerowie mogą przewozić wyłącznie substancje i artykuły, które są opakowane w sposób właściwy dla sprzedaży detalicznej i są przeznaczone do użytku osobistego lub domowego albo są przeznaczone do celów rekreacyjnych i sportowych.

Jako bagaż podręczny nie mogą być przewożone broń i amunicja, chyba że SCCT zezwalają na to i jednocześnie zostaną sprecyzowane warunki jej przewozu.

Niedozwolone jest przewożenie przedmiotów i produktów, które powodują zakłócenie spokoju innych pasażerów.

Każdy pasażer może zabrać jako bagaż podręczny nie więcej niż trzy łatwe do przenoszenia przedmioty, które mieszczą się w przestrzeniach przeznaczonych do ich przechowywania w pociągu w czasie podróży.

SCCT określają ilość, rozmiary i cechy większej liczby sztuk bagażu oraz przedmiotów o dużych gabarytach (narty, deski surfingowe, rowery) dopuszczonych przez przewoźnika do przewozu jako bagaż podręczny.

Przedmioty wielkogabarytowe muszą być odpowiednio zdemontowane, złożone lub zapakowane. W takich przypadkach pasażer musi z wyprzedzeniem uzyskać informacje o szczegółowych warunkach dopuszczenia tych przedmiotów do przewozu.

Do przewozu dopuszczone są wyłącznie sztuki bagażu podręcznego, których stan, zamki, objętość oraz masa umożliwiają łatwe przenoszenie i przechowywanie oraz które nie mogą wyrządzić żadnych szkód. Poszczególne bagaże (sztuki bagażu) nie mogą w żadnym wypadku blokować przejścia w wagonach.

6.6.2 Obowiązki pasażera

Bagaż podręczny jest przewożony wyłącznie przez pasażera na jego wyłączną odpowiedzialność. Jest on zobowiązany do nadzorowania swojego bagażu.

Organy celne i administracyjne muszą mieć możliwość sprawdzenia bagażu w każdej chwili podczas podróży, którą odbywa pasażer.

Pasażer musi być obecny przy formalnościach wymaganych przez przedstawicieli organów celnych lub innych władz administracyjnych.

Podróżny jest zobowiązany do upewnienia się, że przestrzega przepisów celnych i administracyjnych krajów, które znajdują się na trasie jego podróży.

6.6.3 Bagaż pozostawiony lub zagubiony

Każda sztuka bagażu, która została znaleziona w pociągu, musi zostać zgłoszona personelowi przewoźnika.

6.7 Niedotrzymanie rozkładu jazdy

Niniejsze przepisy mają zastosowanie do opóźnień lub zakłóceń, których przyczyna lub wystąpienie objęte są zakresem stosowania Przepisów ujednoczonych CIV i/lub PRR. Podlegają one włączeniom na mocy przepisów państw członkowskich UE.

6.7.1 Odwołanie pociągu, jego opóźnienie lub utrata ostatniego połączenia

W razie odwołania, opóźnienia lub utraty połączenia w ramach podróży międzynarodowej, przewoźnik jest zobowiązany do zwrotu uzasadnionych kosztów powiadomienia, taksówki i noclegu, jeżeli:

- pasażer nie może kontynuować podróży w tym samym dniu lub
- nie można zasadnie oczekiwać, że w danych okolicznościach będzie kontynuował podróż.

6.7.2. Odwołanie pociągu, jego opóźnienie lub utrata połączenia w ciągu dnia

Jeżeli opóźnienie lub odwołanie pociągu międzynarodowego spowoduje opóźnienie przyjazdu do miejsca, do którego pasażer chciał dojechać większe niż 60 lub 120 minut (w porównaniu do rozkładu jazdy), przedsiębiorstwa wystawiające bilety, które są zobowiązane do przestrzegania przepisów PRR, są zobowiązane do wypłacenia pasażerowi

odszkodowania w wysokości 25% lub 50% opłaty za przejazd w jedną stronę, która podlegałaby zapłacie za odcinek przejazdu objęty przepisami PRR, jeżeli:

- początek i koniec podróży znajduje się na terytorium państw Unii Europejskiej, Norwegii lub Szwajcarii,
- opóźnienie lub odwołanie nastąpiło na obszarze Unii Europejskiej.

Podstawą obliczenia odszkodowania jest opłata za przejazd wskazana na bilecie lub łączna kwota wskazana na biletach reprezentująca jedną umowę przewozu (wspólny bilet patrz pkt 6.1).

Opłata za przejazd, która jest podstawą odszkodowania, obejmuje opłaty dodatkowe (rezerwacje, dopłaty itp.), nie obejmuje jednak opłat za świadczenie usług serwisowych. Kwoty odszkodowania poniżej 4 euro nie podlegają wypłacie.

Odszkodowanie jest wypłacane w formie vouchera lub równoważnej formy. Na żądanie pasażera przewoźnik wypłaca odszkodowanie w sposób przez niego określony w formie pieniężnej, na przykład w formie przelewu bankowego, noty kredytowej lub płatności gotówką.

Pasażer jest zobowiązany zgłosić swoje roszczenie do przewoźnika uczestniczącego w przewozie w ciągu 3 miesięcy od zakończenia danej podróży, załączając oryginał ważnego (i poświadzonego podczas podróży jako ważny/skasowanego) biletu oraz rezerwacji. Jeżeli przewoźnik przewiduje taką możliwość, zamiast załączenia rezerwacji dopuszcza się załączenie potwierdzenia opóźnienia.

Termin, o którym mowa powyżej, może zostać przedłużony, jeżeli zezwala na to prawo krajowe, któremu podlega dany przewoźnik.

6.7.3 Wyjątki

Do przejazdu pociągami specjalnymi nie stosuje się zasad przyznawania odszkodowań, o których mowa w pkt. 6.7.2. W przypadku biletów typu „Pass” (np. Interrail) zastosowanie mają zasady zawarte w SCIC-RPT.

6.7.4 Inne roszczenia

Zamiast wyżej wymienionych roszczeń pasażer może (w przypadku wszystkich przewoźników, którzy stosują niniejsze Szczegółowe warunki):

- zrezygnować z dalszej części podróży i zażądać zwrotu ceny biletu za niewykorzystany odcinek trasy przejazdu lub
- zrezygnować z dalszej części podróży, powrócić bezpłatnie do stacji początkowej następnym dogodnym pociągiem obsługiwanym przez przewoźnika uczestniczącego w przewozie i zażądać pełnego zwrotu opłaty za przewóz lub
- kontynuować swoją podróż pociągiem obsługiwanym przez przewoźników uczestniczących w przewozie, którym dojedzie do miejsca przeznaczenia z możliwie najmniejszym opóźnieniem.

W przypadku kontynuacji podróży lub powrotu do miejsca jej rozpoczęcia, zaoferowanie alternatywnego środka transportu należy do przewoźnika. Pasażerowie mają możliwość zorganizowania takiego transportu we własnym zakresie, jeżeli przewoźnik wcześniej wyraził na to zgodę. W takim przypadku poniesione przez pasażerów koszty zwraca przewoźnik.

Ponadto, jeżeli przewoźnik nie poinformuje pasażerów o dostępnych opcjach alternatywnego środka transportu w ciągu 100 minut od planowanej godziny odjazdu opóźnionego lub odwołanego lub utraconego połączenia, pasażerowie mogą samodzielnie zorganizować taki transport, korzystając jednak wyłącznie z usług podmiotów świadczących usługi publicznego transportu kolejowego, autokarowego lub autobusowego. Przewoźnik zwraca wówczas pasażerom poniesione przez nich uzasadnione koszty.

Pozostałe prawa pasażerów na terytorium Unii Europejskiej są zagwarantowane zgodnie z PRR.

6.7.5 Podstawy odrzucenia roszczeń

Roszczenia pasażerów wymienione w pkt. 6.7.1 i 6.7.2 są bezskuteczne, jeżeli niedotrzymanie rozkładu jazdy spowodowane zostało przez:

- okoliczności niezwiązane z działalnością kolei, których przewoźnik, pomimo zachowania wymaganej staranności w danych okolicznościach, nie mógł uniknąć i których skutkiem nie był w stanie zapobiec,
- winę pasażera,
- zachowanie strony trzeciej, którego przewoźnik mimo zachowania wymaganej staranności w danych okolicznościach nie mógł uniknąć ani którego skutkiem nie był w stanie zapobiec. Za stronę trzecią nie uznaje się zarządcy infrastruktury ani innego przedsiębiorstwa, które eksploatuje tę samą infrastrukturę kolejową.

Strajki personelu kolejowego, działania lub zaniechania innego przedsiębiorstwa korzystającego z tej samej infrastruktury kolejowej oraz działania lub zaniechania zarządców infrastruktury nie są objęte wyłączeniem, o którym mowa w akapicie pierwszym trzeciej kreski.

Ponadto przewoźnicy są zwolnieni z odpowiedzialności za powstałe opóźnienia (pkt 6.7.2 powyżej), jeśli pasażerowie zostali poinformowani o możliwych opóźnieniach przed zakupem biletów lub jeśli kontynuując podróż alternatywną usługą lub trasą, opóźnienie po przybyciu do punktu docelowego, określonego w ich umowie przewozu wynosi mniej niż 60 minut.

6.8 Zasady dotyczące zachowania się pasażerów na stacjach i w pociągach

6.8.1 Zasady ogólne

Przewoźnicy, podmioty zarządzające stacjami oraz zarządcy infrastruktury mogą wprowadzić warunki dostępu do przestrzeni dworcowych i do pociągów. Pasażer jest zobowiązany stosować się do ich nakazów oraz do poleceń ich personelu.

Jeżeli niektórzy z przewoźników wprowadzają kontrolę dostępu do swoich pociągów, pasażerowie muszą przestrzegać tych zasad.

Pasażerowie, którzy podróżują na podstawie biletów imiennych lub kart zniżkowych, podczas kontroli biletów są zobowiązani do potwierdzenia swojej tożsamości na podstawie dokumentu urzędowego z fotografią, jeśli zostaną o to poproszeni.

Każdy pasażer musi odpowiednio zadbać o to, by nie zakłócać spokojnego podróżowania innym pasażerom.

Każdy pasażer może zajmować tylko jedno miejsce w pociągu.

W pociągach, które posiadają przedziały dla małych dzieci lub miejsca albo przedziały dla pasażerów o ograniczonej sprawności ruchowej, inni pasażerowie muszą je zwolnić, jeśli jest wymagane użycie go zgodnie z jego podstawowym przeznaczeniem.

Zabrania się palenia tytoniu w miejscach dla niepalących, nawet jeżeli pozostali pasażerowie wyrażają na to zgodę.

Pasażer może uruchomić alarm i urządzenia awaryjne tylko w przypadku zagrożenia swojego bezpieczeństwa lub bezpieczeństwa innych pasażerów, innych osób lub pociągu. W przypadku niewłaściwego użycia, bez wykluczenia odpowiedzialności z tytułu wszelkich innych roszczeń, pasażer musi zapłacić karę określoną w SCCT lub w przepisach przewoźnika.

6.8.2 Wykluczenie z przewozu

Zgodnie z SCCT przewoźnik może odmówić przewozu pasażerów, nawet po rozpoczęciu przez nich podróży, jeżeli:

- pasażer nie przestrzega zasad obowiązujących podczas podróży, określonych w SCIC-EWT,
- działania pasażera stwarzają znaczne utrudnienie lub zagrożenie dla innych pasażerów, szkodzą ich zdrowiu lub mieniu,
- działania pasażera powodują zagrożenie bezpieczeństwa w ruchu kolejowym,
- działania pasażera powodują szkody wyrządzone mieniu przewoźnika,
- wykonanie przewozu jest zakłócone przez okoliczności, którym przewoźnik nie może zapobiec i które nie są od niego zależne, w tym nieprzestrzeganie przez pasażera przepisów granicznych, celnych i innych przepisów administracyjnych.

Osobom takim nie przysługuje prawo do zwrotu należności za przejazd lub należności z tytułu opłat dodatkowych

6.9 Reklamacje

Roszczenia spowodowane innymi przyczynami niż zwrot należności za bilet, należy składać w punktach reklamacji poszczególnych przewoźników, które są wymienione w Załączniku V do niniejszych Szczególnych warunków.

CZĘŚĆ III. SZCZEGÓŁOWE WARUNKI PRZEWOZU I WARUNKI TARYFOWE (SCCT)

7 Opłaty za przejazd

- 7.1** Przewoźnicy publikują opłaty za przejazd zgodnie z przepisami krajowymi obowiązującymi w tym zakresie.
- 7.2** Po rozpoczęciu przejazdu, zniżki nie są uwzględniane.

8 Rodzaje biletów

- 8.1** Dokumenty przewozu wydawane są na przejazd:
- podróżnych indywidualnych,
  - psów,
  - grup podróżnych⁷ korzystających z pociągów regularnego kursowania, statków oraz niektórych przewozów autobusowych,
  - w pociągach nadzwyczajnych i w wagonach specjalnych.
- 8.2** Aneksy specjalne dotyczące wybranych ofert lub inne publikacje mogą przewidywać wydawanie innych rodzajów dokumentów przewozu.

9 Sprzedaż w pociągu

Sprzedaż biletów w pociągu dokonywana jest zgodnie z przepisami wewnętrznymi danego przewoźnika.

10 Sprzedaż za pośrednictwem Internetu, on-line

Poniższe warunki mają zastosowanie, jeżeli przewoźnik prowadzi sprzedaż biletów on-line.

- 10.1** Sprzedaż biletów on-line dokonywana jest przez Internet oraz odpowiednio w punktach sprzedaży przewoźnika lub przez uprawnione biura podróży.
- 10.2** Bilety sprzedawane on-line, które są wystawiane w postaci papierowej, muszą zawierać certyfikat bezpieczeństwa.
- 10.3** Bilety elektroniczne składające się wyłącznie z samego pliku elektronicznego, mogą mieć postać:
- danych elektronicznych dostępnych na urządzeniach z chipem lub na innych elektronicznych nośnikach danych, które posiada pasażer,

---

⁷ Na terenie Polski nie prowadzi się sprzedaży biletów na przejazdy grupowe.

- danych identyfikujących pasażera (PNR) w postaci papierowej lub elektronicznej.

- 10.4** Płatności za rezerwacje, których pasażerowie dokonują przez Internet należy dokonywać on-line.
- 10.5** Jeżeli bilety on-line wystawiane są w punktach sprzedaży przewoźnika lub przez uprawnione biura podróży, zastosowanie mają przepisy obowiązujące dany punkt sprzedaży.
- 10.6** Bilety nabywane on-line, w tym w formie do wydruku, są dokumentami imiennymi. Przypisanie biletu konkretnej osobie możliwe jest poprzez elektroniczne powiązanie danych osobowych klienta z danymi, które znajdują się w legitymacji uprawniającej do zniżki, na karcie płatniczej lub kredytowej, ew. na dokumencie ze zdjęciem umożliwiającym stwierdzenie tożsamości.
- 10.7** Dokonując płatności on-line, pasażer przekazuje przedsiębiorstwu wydania biletu co najmniej następujące dane:
- nazwisko i imię,
  - adres e-mail,
  - dane dotyczące płatności (np. rodzaj karty płatniczej, numer konta, kod banku, IBAN, itd.).
- 10.8** Warunki korzystania i szczegółowe informacje dotyczące ofert dostępnych on-line wskazane są w szczegółowych warunkach przewozu przewoźników, którzy biorą udział w nich udział.
- 10.9** Bilety on-line w formie papierowej nie mogą być przekazywane do użytkowania osobom trzecim. Są one ważne tylko w połączeniu z dokumentem ze zdjęciem umożliwiającym potwierdzenie tożsamości. Pasażer, którego imię i nazwisko są wpisane na bilecie, musi być jednocześnie osobą wskazaną na ww. dokumencie ze zdjęciem.
- 10.10** Płatność musi być dokonywana zgodnie z zasadami określonymi przez przedsiębiorstwo wydające bilet.
- 10.11** Bilety on-line, w tym przeznaczone do wydruku, które są wydawane na przejazd dzieci podróżujących samodzielnie, wystawiane są na warunkach, jakie przewoźnik przekazał do stosowania przedsiębiorstwu wystawienia biletu.
- 10.12** **Przyjęcie biletu z powrotem, wymiana i zwrot należności za bilet** (uzupełnienie pkt. 46).

Przyjęcie biletu z powrotem, wymiana i zwrot należności za bilety on-line, w tym przeznaczone do wydruku, odbywa się wyłącznie przez portal internetowy lub, jeśli ma to

zastosowanie, za pośrednictwem przewoźnika, który wystawił bilet. W pozostałych przypadkach stosuje się szczegółowe warunki przewozu tych przewoźników.

ROZDZIAŁ A. PODRÓŻNI INDYWIDUALNI

WARUNKI PRZEWOZU

11 Bilety

Wydawane są bilety międzynarodowe i bilety na przejazd w kraju trzecim.

W przypadku biletu albo biletów wydanych na przejazd po terytorium Unii Europejskiej i sprzedanych w jednej transakcji handlowej stosuje się postanowienia niniejszego SCIC-EWT zawarte w pkt. 6.1.

- 11.1** Bilety międzynarodowe wydawane są od miejscowości wyjazdu położonej w kraju ich wydania albo od punktu granicznego, do którego pasażer posiada bilet lub kilka biletów.
- 11.2** Bilety międzynarodowe mogą być wystawiane w jednym kierunku lub „tam i z powrotem” w ramach tego samego systemu taryfowego, a także od miejsca wyjazdu położonego w innym kraju do miejsca przeznaczenia znajdującego w kraju przewoźnika wydającego bilet, o ile nie jest to sprzeczne z przepisami wewnętrznymi organów finansowych tego przewoźnika.
- 11.3** Bilety międzynarodowe mogą być wydane na przejazd od i do miejscowości położonych poza krajem ich wydania.
- 11.4** Bilety na przejazd w kraju trzecim wystawiane są od i do miejscowości położonych na terenie jednego kraju (z wyjątkiem połączeń, o których mowa w pkt. 11.1 niniejszych Szczegółowych warunków).
Nie dotyczy to relacji między miejscowościami położonymi na terenie kraju wydającego bilet.
- 11.5** Dokumenty przewozu na przejazd „tam i z powrotem” mogą być wydawane:
- na tę samą drogę przejazdu w kierunku „tam” i w kierunku powrotnym,
  - na drogę przejazdu w kierunku powrotnym inną niż droga przejazdu w kierunku „tam”,
  - na przejazd w kierunku powrotnym od stacji wyjazdu innej niż stacja przeznaczenia przy przejeździe w kierunku „tam”,
  - na przejazd do stacji przeznaczenia przy przejeździe w kierunku powrotnym innej niż stacja wyjazdu w kierunku „tam”.
- 11.6** Bilet (międzynarodowy lub na przejazd w kraju trzecim) może być wydany tylko w relacji bezpośredniej.
- 11.7** Zasadniczo każdemu indywidualnemu pasażerowi wydawany jest oddzielny bilet.

Jeżeli jednak kilka osób podróżuje wspólnie, na warunkach określonych w szczegółowych warunkach danej oferty przewozu lub w innych publikowanych regulacjach, wówczas na wydanym bilecie musi być wpisana liczba osób podróżujących wspólnie.

12 Zakup biletów

Bilety można nabyć w punktach sprzedaży wyznaczonych przez przewoźnika. Dla niektórych ofert przewozu i/lub dla niektórych relacji termin przedsprzedaży biletu może być ograniczony.

13 Wydanie biletów

Bilety wydawane są najwcześniej 3 miesiące przed pierwszym dniem ich ważności. Termin ten może być wydłużony do 11 miesięcy.

W wyjątkowych przypadkach, termin przedsprzedaży może być skrócony (np. zmiana rozkładu jazdy, oferty specjalne).

Pasażer przed rozpoczęciem podróży może także nabyć bilet na przejazd w kierunku powrotnym, o ile nie pozostaje to w sprzeczności z przepisami kraju jego wydania.

14 Termin ważności biletów

14.1 Bilety, które zawierają datę oraz godzinę odjazdu i przyjazdu pasażera są ważne na czas przejazdu pasażera pociągiem lub wagonem do miejsca docelowego.

14.2 Bilety, które nie mają wyżej wymienionych informacji, są ważne przez 4 dni w przypadku sprzedaży biletów w kraju z obszaru stosowania CIV¹ lub 15 dni w przypadku sprzedaży biletów w kraju z obszaru stosowania SMPS. Przewoźnicy, na podstawie umów dwu lub wielostronnych mogą jednak ustalić krótszy lub dłuższy termin ich ważności.

14.3 Termin ważności biletu rozpoczyna się w dniu wskazanym przez pasażera i wpisany jest przez punkt sprzedaży na bilecie.

Pierwszy dzień ważności biletu liczony jest, jako pełny dzień. Pasażer może rozpocząć podróż dowolnego dnia w terminie ważności biletu, natomiast musi ją zakończyć najpóźniej pociągiem, który zgodnie z obowiązującym rozkładem jazdy przyjeżdża do stacji przeznaczenia w ostatnim dniu ważności biletu, najpóźniej do godziny 24.00.

Dla niektórych przewozów odrębne przepisy dotyczące wybranych ofert lub inne publikowane regulacje mogą przewidywać odstępstwa od ogólnie obowiązujących zasad.

---

¹ Koleje Litewskie (LTG Link), Koleje Łotewskie (LDZ), Koleje Estońskie (EVR) oraz Koleje Tureckie (TCDD) wystawiają bilety z okresem ważności 15 dni.

- 14.4** Termin ważności dokumentu przewozu może być bezpłatnie przedłużony, jeżeli dokument ten nie mógł być wykorzystany w przewidzianym terminie ważności, z istotnych przyczyn (choroba, nieszczęśliwy wypadek itp.).
W takim przypadku zastosowanie mają przepisy obowiązujące w kraju przewoźnika wydającego bilet.

UWAGA:

Na terenie Polski bez podania istotnych przyczyn, może być przedłużony wyłącznie termin ważności biletu wystawionego w relacji „T i P” nie więcej niż jeden raz na stacji powrotnej, przy czym czas przedłużenia nie powinien przekraczać jednego miesiąca.

W przypadku, gdy pasażer zwraca się do punktu sprzedaży na terenie Polski, w którym nabył bilet, o zmianę jego terminu ważności na wcześniejszy, punkt ten dokonuje bezpłatnej wymiany biletu (bez potrąceń).

Wymiany tej można dokonać najpóźniej w dniu poprzedzającym pierwszy dzień ważności biletu. W takim przypadku pasażerowi wystawiany jest nowy bilet. W przypadku, gdy między pierwotnym terminem zakupu biletu, a jego wymianą nastąpi zmiana kursu EUR, pasażer opłaca w złotych różnicę, jeżeli jest niedopłata lub otrzymuje różnicę, jeżeli jest nadpłata.

Jeżeli wraz z pierwotnym biletym wydany był dokument rezerwacyjny (bilet na miejsce sypialne, do leżenia lub do siedzenia), w odniesieniu do tego dokumentu mają zastosowanie przepisy pkt. 50.6 i 70.2 SCCT.

W odniesieniu do biletów wystawionych według Aneksów i ofert specjalnych mają zastosowanie odpowiednie przepisy dotyczące tych ofert.

15 Korzystanie z biletów

- 15.1** Za korzystanie z niektórych pociągów lub wagonów (z miejscami do siedzenia, do leżenia, sypialnych itp.) pobierane są opłaty dodatkowe/dopłaty.
- 15.2** W relacjach, w których nie kursują wagony klasy wyższej, bilety na przejazd ważne są w wagonach klasy niższej i opłata powinna być obliczona za przejazd w tej klasie.
- 15.3** W przypadku istnienia alternatywnych dróg przewozu, przejazd musi odbyć się w całości jedną ze wskazanych dróg. W trakcie podróży zmiana drogi przewozu na inną ze wskazanych na bilecie nie jest dozwolona.
- 15.4** Bilety międzynarodowe i bilety na przejazd w kraju trzecim wystawiane manualnie¹ ważne są tylko wraz z okładką, w której powinny być umieszczone.

---

¹ Na terenie Polski nie wystawia się biletów manualnych.

- 15.5** W przypadku biletu wydanego na przejazd „tam i z powrotem”, bilet na przejazd w kierunku „tam” traci ważność, jeżeli pasażer rozpoczął przejazd w kierunku powrotnym.
- 15.6** Bilety wydane przez SNCF we Francji i przez Trenitalia we Włoszech, muszą być skanowane przed rozpoczęciem podróży. Po ich ostemplowaniu, bilety są ważne na przejazd świadczony przez tych przewoźników:
- na terenie Francji, w ciągu 24 godzin od momentu ich skasowania, jeżeli zostały wydane przez SNCF,
  - na terenie Włoch, ciągu 4 godzin od momentu ich skasowania, jeżeli zostały wydane przez Trenitalia (FS).
- Bilety wystawione w Belgii przez SNCB i w Holandii przez NS, odpowiednio na połączenia, które realizują, są ważne tylko w dniu odjazdu.
- 15.7** Opłaty za przejazd między różnymi stacjami kolejowymi w obrębie tego samego miasta (np. Paryża, Londynu, Wiednia, Kijowa, Moskwy) nie są uwzględniane w danej cenie biletu.
- 15.8** Pasażer zobowiązany jest posiadać przy sobie wszystkie dokumenty przewozu do czasu zakończenia podróży (bilety na przejazd, dokumenty rezerwacyjne, dopłaty, itp.) oraz wszystkie dokumenty, które są wymagane lub które poświadczają uprawnienie do przejazdu ze zniżką (krajowe legitymacje uprawniające do zniżki, legitymacja inwalidy itp.). W razie potrzeby przewoźnik może zatrzymać bilet, jednak wówczas musi wystawić bilet zastępczy.
- 15.9** W Niemczech, na odcinkach podróży, na których spożywanie napojów alkoholowych jest zabronione, pasażerowie muszą przestrzegać tej zasady.

16 Zmiana trasy

- 16.1** Przy zmianie drogi przewozu na podstawie biletów międzynarodowych lub na przejazd w kraju trzecim wydawany jest kwit na dopłatę CIV/SMPS¹, o ile punkt sprzedaży, do którego zgłoszono zamiar zmiany drogi przejazdu, dysponuje niezbędnymi dokumentami taryfowymi. W innych przypadkach stosuje się przepisy wewnętrzne obowiązujące w kraju danego przewoźnika, z wyjątkiem SCCT dla ofert specjalnych, które mogą stanowić inaczej.

Przy odprawie na terenie Polski:

- 1) *w razie zmiany drogi przewozu na podstawie biletów międzynarodowych EWT (w komunikacji międzynarodowej z przekroczeniem granicy):*
  - a) *w kasie biletowej, gdy pierwotny bilet EWT:*
    - *jest całkowicie niewykorzystany i został zakupiony w kasie biletowej na terenie Polski – wystawia się nowy bilet EWT na faktyczną drogę przewozu; pierwotny bilet EWT podlega zwrotowi w pełnej wysokości;*

---

¹ Nie dotyczy kas biletowych na terenie Polski.

- *nie został zakupiony w kasie biletowej na terenie Polski lub jest częściowo wykorzystany – wystawia się nowy bilet EWT na faktyczną drogę przewozu oraz poświadcza pierwotny bilet EWT o całkowitym lub częściowym niewykorzystaniu. Zwrot należności za pierwotny bilet EWT poświadczony o całkowitym lub częściowym niewykorzystaniu możliwy jest w drodze pisemnej reklamacji;*
  - b) *w pociągu – zmiana drogi przewozu w komunikacji międzynarodowej (z przekroczeniem granicy) na warunkach niniejszych przepisów nie jest dopuszczona – zmiany dokonać można tylko na odcinku przejazdu po terenie Polski. Zastosowanie wówczas mają przepisy wewnętrzne właściwego przewoźnika honorującego bilety EWT;*
- 2) *w razie zmiany drogi przewozu na podstawie biletów międzynarodowych lub wewnętrznych EWT, przy przejeździe w komunikacji krajowej na terenie Polski – zastosowanie mają przepisy wewnętrzne właściwego przewoźnika honorującego bilety EWT.*

Odrębne przepisy dotyczące wybranych ofert lub inne publikacje mogą przewidywać wyjątki od tej zasady.

- 16.2** W razie zmiany drogi przewozu pobierana jest opłata wynikająca z różnicy cen między ceną biletu za pierwotną relację w jednym kierunku a ceną biletu za nową relację¹. Przy naliczaniu różnicy należności uwzględniane są uprawnienia do zniżki, z wyjątkiem zniżek, które niektórzy przewoźnicy stosują w relacjach „tam i z powrotem”.

Różnica w wysokości opłat obliczana jest dla przejazdu rozpoczynającego się od punktu taryfowego, w którym obie trasy przejazdu się rozdzielają (lub punktu taryfowego, który znajduje się bezpośrednio przed nim) do punktu taryfowego, w którym trasy przejazdu ponownie się spotykają (lub punktu taryfowego, który znajduje się bezpośrednio przed nim). Przy przejazdach dzieci uwzględniane są zniżki dla dzieci (patrz pkt 31).

17 Zmiana przewoźnika

Jeżeli kilku różnych przewoźników świadczy usługę przewozu na tej samej drodze przejazdu, zmiana przewoźnika bez zmiany biletu jest możliwa tylko w jeżeli zostało to między nimi uzgodnione.

W przypadku braku takich uzgodnień, pasażer zobowiązany jest do nabycia nowego biletu na warunkach określonych przez przewoźnika, którego wybrał.

Przewoźnik może również określić w swoich przepisach, że aby zmienić przewoźnika podczas odbywania przejazdu, wystarczające jest nabycie do posiadanego już biletu na przejazd dodatkowego dokumentu przewozu.

18 Przejście do wagonu wyższej klasy lub do pociągu wyższej kategorii

- 18.1** Przy przejściu do wagonu wyższej klasy lub do pociągu wyższej kategorii na podstawie biletu międzynarodowego lub na przejazd w kraju trzecim, wydawany jest kwit na dopłatę

---

¹ Nie dotyczy kas biletowych na terenie Polski – patrz pkt 16.1.

CIV/SMPS¹, o ile punkt sprzedaży, w którym zgłoszono chęć zmiany, dysponuje niezbędnymi dokumentami taryfowymi. W innych przypadkach stosuje się przepisy wewnętrzne obowiązujące danego przewoźnika.

Przy odprawie na terenie Polski:

- 1) *w razie przejścia do klasy wyższej:*
  - a) *na podstawie biletów międzynarodowych EWT (w komunikacji międzynarodowej z przekroczeniem granicy):*
    - *w kasie biletowej, gdy pierwotny bilet EWT:*
      - *jest całkowicie niewykorzystany i został zakupiony w kasie biletowej na terenie Polski – wystawia się nowy bilet EWT na faktyczną klasę przejazdu; pierwotny bilet EWT podlega zwrotowi w pełnej wysokości;*
      - *nie został zakupiony w kasie biletowej na terenie Polski lub jest częściowo wykorzystany – wystawia się nowy bilet EWT na faktyczną klasę przejazdu oraz poświadcza pierwotny bilet EWT o całkowitym lub częściowym niewykorzystaniu. Zwrot należności za pierwotny bilet EWT poświadczony o całkowitym lub częściowym niewykorzystaniu możliwy jest w drodze pisemnej reklamacji;*
    - *w pociągu – przejście do klasy wyższej w komunikacji międzynarodowej (z przekroczeniem granicy) na warunkach niniejszych przepisów nie jest dopuszczone – zmiany dokonać można tylko na odcinku przejazdu po terenie Polski. Zastosowanie wówczas mają przepisy wewnętrzne właściwego przewoźnika honorującego bilety EWT (o ile w pociągach przez niego uruchamianych oferowana jest klasa 1),*
  - b) *na podstawie biletów międzynarodowych lub wewnętrznych EWT, przy przejeździe w komunikacji krajowej na terenie Polski – zastosowanie mają przepisy wewnętrzne właściwego przewoźnika honorującego bilety EWT (o ile w pociągach przez niego uruchamianych oferowana jest klasa 1),*
- 2) *w razie przejścia do pociągu wyższej kategorii:*
  - a) *na podstawie biletów międzynarodowych EWT (w komunikacji międzynarodowej z przekraczaniem granicy) dokonuje się tylko ewentualnej zmiany rezerwacji miejsca,*
  - b) *na podstawie biletów międzynarodowych lub wewnętrznych EWT, przy przejeździe w komunikacji krajowej na terenie Polski – zastosowanie mają przepisy wewnętrzne właściwego przewoźnika honorującego bilety EWT.*

Odrębne przepisy dotyczące wybranych ofert lub inne publikowane regulacje mogą przewidywać wyjątki od tej zasady. Kwit na dopłatę wydaje się tylko na przejazd w jednym kierunku – albo na wskazaną na bilecie całą drogę przejazdu albo tylko na część drogi przejazdu.

- 18.2** W razie zmiany, o której mowa wyżej, pobiera się różnicę należności między opłatą za bilet na przejazd w jedną stronę w klasie wagonu lub kategorii pociągu, do której pasażer zamierza przejść, a opłatą określoną na bilecie wydanym pierwotnie². Uwzględnia się przy tym każdą przysługującą zniżkę taryfową, z wyjątkiem zniżki przyznawanej przez niektórych przewoźników za bilety powrotne na przejazd „tam i z powrotem”.

---

¹ Nie dotyczy kas biletowych na terenie Polski.

² Nie dotyczy kas biletowych na terenie Polski – patrz pkt. 18.1.

W przypadku biletów na przejazd dzieci uwzględniane są właściwe zniżki, przyznawane odpowiednio do wieku dziecka (patrz pkt 31).

19 vacat

20 vacat

21 Przerwa w podróży

W ramach terminu ważności biletu, na którym nie zostały wskazane data, godzina odjazdu i przyjazdu pociągu, pasażer (co do zasady) ma prawo przerywać swoją podróż dowolną ilość razy, bez konieczności dokonywania jakichkolwiek formalności.

Wyjątki od tej zasady mogą zostać określone w odrębnych przepisach, które dotyczą wybranych ofert lub w innych publikowanych regulacjach.

Przerwa w podróży nie powoduje przedłużenia terminu ważności dokumentu przewozu.

Pasażer, który przerwał podróż, może ją wznowić tylko od stacji, na której nastąpiła przerwa lub od stacji położonej na tej części drogi, na której przejazd nie został jeszcze realizowany.

Na odcinkach Kolei Białoruskich (BC), Kolei Mołdawskich (CFM), Kolei Estońskich (EVR), Kolei Kazachskich (KZH), Kolei Rosyjskich (RZD) i Kolei Ukraińskich (UZ), w ciągu 3 godzin od przyjazdu pociągu, pasażer jest zobowiązany do przedstawienia swojego biletu w kasie biletowej aby otrzymać odpowiednią adnotację.

Przy wznawianiu podróży bądź przy przejściu do wagonu sypialnego pasażer powinien posiadać ważną rezerwację miejsca w wagonie sypialnym.

22 vacat

23 vacat

24 vacat

25 vacat

26 vacat

27 vacat

28 vacat

29 vacat

30 vacat

31 Zniżki dla dzieci

31.1 Na potrzeby stosowania niniejszych przepisów za kryterium, które określa wiek dziecka, uznaje się jego wiek w dniu rozpoczęcia podróży.

Bilet posiadany przez osobę towarzyszącą jest ważny na nieodpłatny przewóz dzieci.

Dzieci poniżej wieku wskazanego w kolumnie 2 tabeli w pkt. 31.2 podróżujące w towarzystwie osoby dorosłej przewożone są nieodpłatnie. Jeżeli jednak żąda się dla nich rezerwacji miejsca lub jest ona wymagana, wówczas należy ją opłacić.

Dzieci poniżej wieku wskazanego w kolumnie 3 tabeli w pkt. 31.2 uiszczają opłatę podstawową za bilet osoby dorosłej z uwzględnieniem zniżki podanej przez przewoźników w kolumnie 6 wspomnianej tabeli.

W niektórych krajach mogą obowiązywać specjalne warunki regulujące samodzielny przejazd dzieci, bez osoby towarzyszącej. W takich przypadkach priorytetem jest przejazd na podstawie biletu międzynarodowego.

Przejazd dziecka należy opłacić jeżeli wymaga się dla niego oddzielnego miejsca sypialnego (patrz także pkt 50.5).

Nie udziela się zniżek na rezerwację miejsca dla dzieci.

Oferty specjalne, warunki taryfowe dla cen globalnych, a także przepisy taryfowe regulujące przewozy wewnętrzne mogą zawierać odstępstwa.

31.2 Granice wieku dzieci i wymiar zniżki

1	2	3	4	5	6	7	8				
								granice wieku			
								przejazd nieodpłatny	przejazd ze zniżką	samodzielny przejazd	osoba towarzysząca dziecku
wiek poniżej r.ż.	wiek poniżej r.ż.	wiek powyżej r.ż.	wiek powyżej r.ż.								
BDZ	6	12	10		50%						
BC	4	12	12	18			Nie dotyczy, wymagany bilet na przejazd dziecka.				
CD	6	18	6	10	50%	Wiek musi być udokumentowany od 15 r.ż. na podstawie ważnego dowodu tożsamości.	Nie więcej niż 2 dzieci.				
CFL	6	12	6		50%	Dotyczy tylko przejazdu w klasie 1, w klasie 2 bezpłatnie.					
CFM	4	12	18	18	50%						
CFR CALATORI	6	15	18	18	50%	Dotyczy przejazdu zarówno w klasie 1, jak i 2.\	Wymagany jest nieodpłatny bilet, nie więcej niż 2 dzieci.				
CP	4	13			50%	Wiek dziecka wymaga udokumentowania na podstawie dowodu tożsamości.					
DB	6	15	6		50%						
DSB	6	16	6		50%		Nie więcej niż 2 dzieci.				
EVR											
HZPP	6	12	6		50%						
KZH											
LDZ/PV	4	12	-	18							

LTG Link	6	12	6		50%		
MÁV-START/ GYSEV	6	15	10 (Dzieci poniżej 18 roku życia mogą podróżować samodzielnie za pisemną zgodą rodzica/opiekuna prawnego)	18	50%		Nie dotyczy, w pociągach nocnych wymagany jest bilet na przejazd dziecka.
NS	4	12	12	18	50%		
ÖBB	6	15	6	brak granic wieku dla NRT	50%	łącznie z prywatnymi przewoźnikami, którzy są reprezentowani przez ÖBB.	
PKP	6	16		18	50%	PKP Intercity i przewoźnicy, którzy uznają bilety międzynarodowe.	Nie dotyczy, wymagany bilet na przejazd dziecka.
RENFE	4	12	4				
RZD / FPC	4	12	12	18			Nie dotyczy, wymagany bilet na przejazd dziecka.
SBB	6	16	6		50%	łącznie z przewoźnikami prywatnymi, którzy są reprezentowani przez SBB.	
SNCB	12	12	18	12 (Dzieci poniżej 18 roku życia mogą podróżować samodzielnie za pisemną zgodą rodzica/opiekuna prawnego)	40%, min. 2,50 EUR (kl.2) i min. 3,30 EUR (kl.1)	Wiek dziecka wymaga udokumentowania na podstawie dowodu tożsamości.	Maks. 4 dzieci poniżej 12 roku życia w towarzystwie osoby dorosłej w wieku co najmniej 18 lat podróżuje bezpłatnie. Konieczne jest posiadanie bezpłatnego biletu dla towarzyszącego dziecka. Dla piątego dziecka (i każdego następnego) niezbędny jest bilet ze zniżką 40%.
SNCF	4	12	4		50%		
SV	6	14	14	16	50%		Tylko 1 dziecko.
SZ	4	12	4		50%		
TCDD	4	12	4		50%		

Hellenic Train	4	12	12				
Trenitalia	4	12	-		50%		
UZ	4	12	14	18	50%		Nie dotyczy, wymagany bilet na przejazd dziecka
VR	6	17	6				
VY (Gruppen)	6	18	6		50%	Dzieciom, które podróżują samodzielnie przysługuje zniżka tylko w klasie 2, przewoźnicy norwescy uznają bilety międzynarodowe.	
ZFBH	4	12	4		50%		
ZPCG	6	14	6		50%		
ZRS	4	12	4				
ZRSM (dawniej MZ)	4	12	4	16	50%		
ZSSK	6	16	6	16	50%		

32 Zniżki specjalne

Zniżki specjalne dla określonych kategorii pasażerów, z informacją o ich wymiarze oraz o warunkach stosowania, wymienione są w przepisach odrębnych dotyczących wybranych ofert lub w innych publikowanych regulacjach.

UWAGA:

Przy odprawie na terenie Polski do krajów wschodnich stosowane są zniżki od opłat bazowych EWT, wynikające z „Porozumienia w sprawie specjalnych warunków taryfowych na przewóz osób” (tzw. zniżki bazowe), które wynoszą na odcinkach poszczególnych przewoźników:

- *Koleje Ukrainie (UZ) – 30%;*
- *Koleje Litewskie (LTG Link) – 30%;*
- *Koleje Polskie (PKP IC) – 15% – z wyjątkiem komunikacji bezpośredniej PKP – UZ, w której obowiązuje zniżka 30% (z wyjątkiem ofert specjalnych);*
- *Koleje Łotewskie (LDZ) – 20%;*
- *Koleje Estońskie (EVR) – nie udzielają zniżek;*
- *Koleje Mołdawskie (CFM) – 10%;*
- *Koleje Kazachskie (KZH) – 50%;*
- *Koleje Białoruskie (BC) – nie udzielają zniżek (z wyjątkiem ofert specjalnych).*

Ww. zniżki nie mają zastosowania przy wydawaniu biletów wewnętrznych oraz biletów wystawianych zgodnie z Aneksami specjalnymi do SCIC-EWT.

33 vacat

34 vacat

35 vacat

36 Obliczanie opłat za przejazd

36.1 Opłata za przejazd ustalana jest na podstawie przepisów taryfowych obowiązujących w dniu wydania biletu.

Przepisy odrębne dotyczące wybranych ofert lub inne publikowane regulacje określają gdzie i w jakiej formie publikowane są opłaty za przejazd osób dorosłych. Opłaty za przejazd obliczane są zgodnie z pkt. 36.2 i 36.3, dla każdego przewoźnika i relacji, z uwzględnieniem odległości przejazdu oraz klasy wagonu.

36.2 Bilety międzynarodowe na przejazd:

36.2.1 w jednym kierunku – stosuje się opłatę wskazaną przez przewoźnika,

36.2.2 w kierunku „tam i z powrotem” tą samą drogą – stosuje się podwojoną opłatę za przejazd w jednym kierunku lub opłatę specjalną, za przejazd „tam i z powrotem”, wskazaną przez przewoźnika,

36.2.3 „tam i z powrotem” różnymi drogami:

- jeżeli przy przejeździe „tam” pasażer korzysta z usług innego przewoźnika niż przy przejeździe powrotnym – dla każdego przejazdu stosuje się opłatę za przejazd w jednym kierunku podaną przez danego przewoźnika,
- jeżeli przy przejeździe „tam” i przy przejeździe powrotnym pasażer korzysta z usług tego samego przewoźnika, pobiera się:
  - opłatę za przejazd w jednym kierunku zarówno w relacji „tam”, jak i w kierunku powrotnym w przypadku, gdy nie obowiązuje specjalna opłata za przejazd „tam i z powrotem”,
  - połowę opłaty przewidzianej za przejazd „tam i z powrotem” – zarówno dla przejazdu „tam”, jak i w kierunku powrotnym w przypadku, gdy podana jest specjalna opłata dla przejazdu „tam i z powrotem”,

36.2.4 „tam i z powrotem” w przypadku, gdy miejscowość rozpoczęcia podróży w kierunku powrotnym jest inna od miejscowości przeznaczenia przejazdu w kierunku „tam” lub jeżeli miejscowość przeznaczenia przejazdu w kierunku powrotnym jest inna od miejscowości wyjazdu w kierunku „tam”:

- dla przewoźnika lub przewoźników, któremu/którym podlegają ww. miejscowości za każdy odcinek pobiera się opłatę za jednorazowy przejazd.
Jeżeli jednak stacje te są jednocześnie punktami granicznymi lub jeżeli obsługują tę samą miejscowość, opłatę oblicza się zgodnie z postanowieniami pkt. 36.2.3,
- dla wszystkich pozostałych przewoźników – stosuje się obliczanie opłaty zgodnie z pkt. 36.2.2. i 36.2.3.

36.3 Bilety na przejazd w kraju trzecim

Jeżeli poszczególni przewoźnicy stosują szczególne przepisy przy obliczaniu opłat za bilety na przejazd w kraju trzecim, odpowiednie regulacje podane są w przepisach odrębnych, które dotyczą wybranych ofert, lub w innych publikowanych regulacjach danych przewoźników. We wszystkich innych przypadkach zastosowanie mają postanowieni z pkt. 36.2.

36.4 Dzieci

Dzieci, o których mowa w pkt. 31, uiszczają opłatę podstawową NRT/EWT za bilet osoby dorosłej z uwzględnieniem zniżki podanej przez przewoźników w kolumnie 6 tabeli w pkt. 31.2. Do przewozów autobusowych i drogą wodną lub niektórych ofert taryfowych, mogą być stosowane odrębne opłaty.

36.5 Psy

Przewoźnicy z obszaru stosowania CIV na przewóz psa wydają bilet. Za przewóz psa uiszcza się opłatę podstawową NRT/EWT za bilet osoby dorosłej z uwzględnieniem zniżki podanej przez przewoźników w kolumnie 2 tabeli w pkt. 41. Za przewóz psa nie pobiera się ponadto żadnej opłaty dodatkowej. W ramach przewozu, który odbywa się na podstawie SMPS, przewoźnicy mogą pobierać opłatę za przewóz psa zgodnie z obowiązującymi warunkami przewozu.

W pociągach z cenami globalnymi mogą obowiązywać inne przepisy.

36.6 Opłaty dodatkowe

W niektórych przypadkach do opłat za przejazd dolicza się ew. opłaty dodatkowe (dopłaty lokalne, opłaty portowe itp.), podane w odpowiednich przepisach odrębnych dotyczących wybranych ofert lub w innych publikowanych regulacjach.

Jeżeli nie postanowiono inaczej, od wskazanych opłat dodatkowych nie są udzielane zniżki od cen podstawowych przejazdu (w tym również zniżki dla dzieci).

37 Zajmowanie całego przedziału do wyłącznej dyspozycji

Dozwolone jest zajmowanie całego przedziału do wyłącznej dyspozycji. Przewoźnicy mogą jednak odmówić pasażerom tego prawa, ograniczyć je lub podporządkować określonym warunkom.

Tylko pasażerowie odbywający podróż pociągiem mają prawo do korzystania z indywidualnych uprawnień do zniżek. Za pozostałe miejsca w przedziale pobierana jest pełna opłata za przejazd (*wraz z ewentualnymi opłatami dodatkowymi*).

- 38 vacat
- 39 vacat
- 40 vacat

41 Przewóz psów i innych małych zwierząt domowych

Psy i małe zwierzęta domowe mogą być zabierane do przedziałów sypialnych, przedziałów z miejscami do leżenia, z miejscami do siedzenia, jeżeli są umieszczone w kontenerach, które są przystosowane do ich przewozu i które zapobiegają zranieniu lub zabrudzeniu wagonu albo bagażu podręcznego. Kontenery muszą być trzymane na kolanach pasażera lub umieszczone w przedziale jako bagaż podręczny. Wymienione wyżej zwierzęta są przewożone bezpłatnie pod warunkiem, że spełniają normy przewidziane dla bagażu podręcznego oraz nie opuszczają kontenera przez całą podróż.

Psy, które nie są umieszczone w odpowiednich kontenerach, mogą być przewożone tylko pod warunkiem, że są trzymane na smyczy i posiadają kaganiec oraz jeżeli została za nie uiszczona odpowiednia opłata (o ile jest przewidziana w przepisach wydanych przez danego przewoźnika) lub został zakupiony bilet na ich przewóz zgodnie z obowiązującymi warunkami przewozu. Mogą one zostać zabrane do:

- przedziałów z miejscami do leżenia, do spania lub do siedzenia, jeżeli bilety i opłaty dodatkowe na przejazd albo rezerwacje miejsc na przejazd właściciela psa oraz każdej osoby towarzyszącej zostały zakupione na wszystkie miejsca dostępne w przedziale,
- wagonów z miejscami do siedzenia, jeżeli zwierzęta podróżują na podłodze lub na kolanach pasażera.

Pies towarzyszący podróżnemu musi być przez niego nadzorowany.

Za wszelkie szkody, które wyrządził pies, odpowiedzialny jest pasażer.

Psy przewodnicy mogą być zabierane do pociągu bez kagańca i na krótkiej smyczy, bez konieczności wykupywania wszystkich miejsc w przedziale.

W pociągach FPC i UZ można przewozić w przedziale nie więcej niż jednego dużego psa lub dwa małe zwierzęta domowe, w tym małe psy.

We wszystkich wagonach UZ z miejscami siedzącymi małe psy i zwierzęta domowe w pojemnikach są przewożone w ramach bagażu podręcznego, natomiast przewóz dużych psów i zwierząt domowych jest niedozwolony.

W niektórych pociągach mogą obowiązywać inne warunki przewozu zwierząt.

Za przewóz psa uiszcza się opłatę podstawową NRT/EWT za bilet osoby dorosłej z uwzględnieniem zniżki podanej przez przewoźników w kolumnie 2 poniższej tabeli:

1	2	3
Przewoźnik	zniżka w % od opłat podstawowych NRT/EWT (dot. opłat w klasie 2, chyba że określono inaczej)	uwagi do przewozu zwierząt
BC		
BDZ	50%	
CD	50%	Psy i małe zwierzęta domowe nie mogą być przewożone w klasie 1 ani w wagonach sypialnych
CFL	50%	
CFM	100%	Do przewozu maksymalnie 2 dużych psów w oddzielnym przedziale nie jest wymagany specjalny bilet, pod warunkiem wykupienia wszystkich miejsc w przedziale. Małe zwierzęta domowe, w tym małe psy, są przewożone zgodnie z limitem wagi bagażu podręcznego, pod warunkiem, że znajdują się w przenośnych pojemnikach.
CFR CALATORI	50%	
DB	50%	Zniżkę stosuje się od opłat podstawowych w klasie, w której podróżny odbywa przejazd z psem.
DSB	50%	Zakaz przewozu psa w klasie 1, z wyjątkiem psów asystujących lub psów przewodników osób niewidomych. Każdy pasażer może przewieźć tylko jednego psa.
EVR		
Hellenic Train	50%	
HZPP	50%	
KZH		
LDZ/PV		
LTG Link	50%	
MAV-Start/ GYSEV	50%	Przewóz psów w klasie 1, w wagonach sypialnych i z miejscami do leżenia obsługiwanych przez węgierskiego przewoźnika jest niedozwolony. Wyjątek stanowi pies przewodnik.
NS	50%	
ÖBB	90%, min. 2,00 EUR	
PKP	80%	
SBB	50%	
RŽD/FPC		
SNCB	75%, min. 3,00 EUR	
SNCF	50%	
SJ	100%	W Szwecji każdy pasażer, który płaci za przejazd, może zabrać do pociągu, bezpłatnie, nie więcej niż dwa psy lub dwa małe zwierzęta domowe. Mogą one być przewożone wyłącznie w specjalnie oznaczonych przedziałach drugiej klasy (z wyjątkiem wagonów sypialnych, wagonów z miejscami do leżenia, wagonów restauracyjnych).
SV	50%	
SZ	50%	
TCDD	50%	
Trenitalia		
UZ	50%	Jeśli przewóz odbywa się do kraju, który stosuje przepisy CIV, bilet jest wymagany w przypadku przewozu 1 dużego psa lub 2 małych zwierząt domowych, w tym psów, pod warunkiem, że wszystkie miejsca w przedziale są wykupione.
	100%	W przypadku przewozu do kraju, który stosuje zarówno przepisy SMPS, jak i CIV (Polska), nie jest wymagany

		specjalny bilet na przewóz 1 dużego psa lub 2 małych zwierząt domowych, w tym psów, pod warunkiem wykupienia wszystkich miejsc w przedziale.
VR		
VY Gruppen	50%	Zwierzęta (z wyjątkiem psów przewodników) nie mogą być przewożone w komunikacji do/z Norwegii. Zwierzęta/psy powyżej 40 cm (wysokość ramion), mniejsze podróżują bezpłatnie
ZFBH	50%	
ŽPCG	50%	
ŽRSM (MZ)		
ZSSK	50%	Psy i małe zwierzęta domowe nie mogą być przewożone w klasie 1 ani w wagonach sypialnych

UWAGA: W komunikacji między Polską a Ukrainą w pociągach z miejscami do siedzenia przewóz zwierząt jest możliwy tylko w specjalnych pojemnikach. Zwierzęta przewożone w ten sposób traktowane są jak bagaż podręczny. Pojemniki ze zwierzętami należy przechowywać w miejscach przeznaczonych do przewozu bagażu podręcznego lub trzymać przy sobie na rękach. Taki przewóz jest bezpłatny.

W wagonach sypialnych przewóz zwierząt jest możliwy:

- w specjalnych pojemnikach. Zwierzęta przewożone w ten sposób traktowane są jak bagaż podręczny. Pojemniki ze zwierzętami należy przechowywać w miejscach przeznaczonych do przewozu bagażu podręcznego lub trzymać przy sobie na rękach. Taki przewóz jest bezpłatny;
- na smyczy i w kagańcu pod warunkiem wykupu całego przedziału (wszystkich wolnych miejsc w przedziale wg taryfy „dorosły”). W przedziale można przewieźć nie więcej niż dwa psy. W przypadku braku możliwości udostępnienia całego przedziału do dyspozycji pasażera, przewóz psa jest zabroniony.

42 Bagaż podręczny

Co do zasady, jako bagaż podręczny każdy pasażer może zabrać do pociągu rzeczy osobiste lub przedmioty niezbędne w podróży.

Każdy pasażer może przewozić bezpłatnie łatwe do przeniesienia rzeczy (bagaż podręczny), jeśli nie jest to sprzeczne z przepisami celnymi i administracyjnymi.

Całkowita waga bagażu podręcznego, który może być przewożony w wagonie, nie może przekroczyć:

- 36 kg dla dorosłego lub na każdy dokument przewozowy;
- 15 kg dla dzieci do lat 12.

Rozmiary każdej sztuki bagażu podręcznego nie mogą przekraczać 200 cm (np. 100 x 40 x 60 cm).

Podczas podróży bagaż podręczny nadzoruje pasażer i ponosi on odpowiedzialność za szkody wynikłe z jego przewozu, jeżeli nie udowodni, że szkoda powstała z winy przewoźnika bądź towarzystwa żeglugowego.

Zabrania się przewozić:

- przedmiotów, które mogą uszkodzić lub zanieczyścić wagon, pasażerów lub ich rzeczy,
- materiałów łatwopalnych, samozapalnych, wybuchowych, żrących, radioaktywnych i trujących,
- nabitej broni palnej,
- przedmiotów, które mogą spowodować choroby oraz przedmiotów o nieprzyjemnym zapachu,
- przedmiotów, które nie zostały dopuszczone do przewozu na podstawie przepisów celnych lub innych,
- zwierząt, za wyjątkiem psów i innych małych zwierząt domowych (patrz pkt 41).

Pasażer ponosi odpowiedzialność za naruszenie tych postanowień i zobowiązany jest do zrekompensowania ew. szkód poniesionych przez przewoźnika.

43 Rowery

Pasażer może przewozić, jako bagaż podręczny, złożony i zapakowany rower, jeżeli mieści się on na miejscu przeznaczonym do przewozu bagażu podręcznego.

Zasady przewozu rowerów są określone w szczegółowych warunkach przewozu, każdego z przewoźników.

Przy przewozie rowerów w komunikacji pomiędzy Polską a Republiką Czeską należy nabyć międzynarodowy bilet na przewóz roweru z obowiązkową rezerwacją miejsca dla roweru.

W połączeniach obsługiwanych przez Koleje Białoruskie (BC) rowery są przewożone na podstawie umowy przewozu.

Na terytorium Unii Europejskiej, zgodnie z art. 6 PRR:

- Pasażerowie są uprawnieni do zabrania rowerów do pociągu, w stosownych przypadkach za rozsądną opłatą, z zastrzeżeniem ograniczeń wynikających z przyczyn bezpieczeństwa lub eksploatacyjnych, w szczególności wynikających z przepełnienia pociągów w godzinach szczytu, lub gdy tabor kolejowy na to nie pozwala, a także gdy przewoźnik sam zdecyduje o ograniczeniu przewozu rowerów w oparciu o ich wagę i wymiary.
- Pasażerowie umieszczają swoje rowery w miejscach, które są dedykowane do ich przewozu, o ile są one dostępne w pociągu. Niezależnie jednak od tego, czy takie miejsca są dostępne, czy nie, pasażerowie przewożą swoje rowery pod nadzorem, podejmując wszelkie racjonalne starania, aby nie wyrządziły one szkód innym pasażerom, sprzętowi służącemu do poruszania się, bagażowi lub w funkcjonowaniu kolei. Ponadto w przypadku przewozu rowerów zastosowanie mają szczególne warunki przewozu.

Inne prawa pasażerów dotyczące przewozu rowerów w UE są zawarte w PRR.

Za przewóz roweru uiszcza się opłatę podstawową NRT/EWT za bilet osoby dorosłej z uwzględnieniem zniżki podanej przez przewoźników w kolumnie 2 poniższej tabeli:

1	2	3
przewoźnik	zniżka w % od opłat podstawowych NRT/EWT (dot. opłat w klasie 2, chyba że określono inaczej)	uwagi do przewozu rowerów
BC		
BDZ		
CD	90%	Przewóz tandemów I rowerów wielosobowych jest niedozwolony.
CFL	100%	
CFM	100%	W ramach limitu wagi bagażu podręcznego pasażer może przewieźć zapakowany rower, jeśli można go umieścić w miejscu przeznaczonym na bagaż podręczny.
CFR Calatori		Obowiązuje stała opłata za rezerwację miejsca na przewóz roweru, wynikająca z umów dwustronnych.
DB	90%, min. 7,50 EUR	Przewóz rowerów z elektrycznym wspomaganie (S-Pedelec), rowerów typu cargo oraz rozłożonych przyczepki dla dzieci jest niedozwolone. Rezerwacja w pociągach dalekobieżnych jest obowiązkowa.
DSB	90%	Przewóz rozłożonych przyczepki rowerowych dla dzieci jest niedozwolony.
EVR		
Hellenic Train		
HZPP	90%	
KZH		
LDZ		
LTG Link	45%	Przewóz rowerów z silnikiem spalinowym, przyczepki rowerowych, rowerów transportowych (cargo) I tandemów jest niedozwolony.
MAV-Start/ GYSEV	80%	Przewóz rowerów poziomych, rowerów transportowych (cargo) i przyczepki oraz rowerów z napędem spalinowym jest niedozwolony.
NS	krajowa 75%; międzynarodowa 75%, min. 7,50 EUR	Przewóz rowerów z silnikiem spalinowym, przyczepki rowerowych oraz rowerów transportowych (cargo) jest niedozwolony.
ÖBB	90%, min. 2,00 EUR	Wymiary roweru: długość: 185 cm wysokość: 110 cm szerokość: 60 cm średnica koła: 28 cali (74 cm) szerokość opony: 4.2 cm waga: max. 30 kg. Przewóz tandemów jest niedozwolony.
PKP	90%	Przewóz tandemów, a w komunikacji z DB także rowerów z elektrycznym wspomaganie (S-Pedelec) jest niedozwolony.
SBB	80%	Międzynarodowe bilety na przewóz roweru są ważne również na przejazd pociągami prywatnych przewoźników szwajcarskich honorujących bilety NRT.
RNFE		
RZD/FPC		
SNCB	75%, min. 7,50 EUR	W pociągach regionalnych i w komunikacji krajowej przewóz rowerów jest możliwy tylko jeśli jest wolne przeznaczone do przewozu miejsce.
SNCF		
SJ		
SV		
SZ	90%	
TCDD		
Trenitalia		

UZ	100%	Rowery są przewożone bezpłatnie, o ile są złożone i zapakowane jako bagaż podręczny oraz umieszczone w miejscach przeznaczonych na bagaż podręczny. Całkowite wymiary zapakowanego roweru nie mogą przekraczać 200 cm (np. 100x40x60).
VR		
VY Gruppen		
ZFBH		
ŽPCG		
ŽRS		
ŽRSM (MZ)		
ZSSK	90%	

44 Rezerwacja i zajęcie miejsca

O obligatoryjności i warunkach rezerwacji miejsca w poszczególnych pociągach informują publikowane rozkłady jazdy pociągów.

Zasady przydzielania miejsc regulują przepisy każdego z przewoźników.

Pasażer ma prawo oznaczyć, że wolne miejsce zostało przez niego zajęte. Pasażer, który opuścił swoje miejsce bez jednoznacznego wskazania, że je zajmuje, traci prawo do wymagania jego dostępności.

45 Zwroty należności

UWAGA:

Przy odprawie na terenie Polski do krajów wschodnich (Ukraina, Litwa, Łotwa, Estonia, Mołdawia, Kazachstan, Białoruś) stosowane są postanowienia „Porozumienia w sprawie specjalnych warunków taryfowych na przewóz osób”, w związku z tym przy zwrotach stosuje się przepisy dla przewoźników SMPS.

- 45.1** Należność za bilet może być zwrócona, w całości lub części, jeżeli jest on niewykorzystany lub wykorzystany tylko częściowo.
Odrębne przepisy dotyczące wybranych ofert lub inne publikowane regulacje mogą wykluczyć zwroty należności za przejazd, za miejsca sypialne lub do leżenia lub uregulować powyższe na określonych warunkach.
- 45.2** Jeżeli przejazd jest objęty ceną globalną, zwrot należności za częściowo niewykorzystany bilet jest wykluczony, z wyłączeniem przypadków przerwania podróży z powodu choroby albo nieszczęśliwego zdarzenia.
- 45.3** Wnioski o zwrot należności za niewykorzystany bilet rozpatrywane są przez przewoźnika, który ten bilet wydał lub na rzecz którego został on wydany.
Każdy przewoźnik udostępnia pasażerom adresy innych przewoźników (Załącznik V), na które powinien być w danym przypadku wysłany wniosek o zwrot należności, lub sam przekazuje taki wniosek do właściwego przewoźnika.

- 45.4** Do wniosku o zwrot należności muszą być dołączone oryginały biletów podlegające zwrotowi, wraz z okładką, o ile tak zostały wydane.
Do wniosku o zwrot należności, zgodnie z pkt. 45.2, należy koniecznie przedłożyć bilety z adnotacją o przyczynie przerwania podróży sporządzoną przez przewoźnika i poświadczenie odpowiedniej placówki medycznej.
- 45.5** Wnioski, do których są dołączone bilety zniszczone, uszkodzone lub zmienione w sposób nieuprawniony, mogą zostać odrzucone.
- 45.6** Niewykorzystanie lub częściowe wykorzystanie biletu lub dokumentu rezerwacyjnego musi być na nim poświadczony przez właściwego przewoźnika. Jeżeli wskazane dokumenty nie zawierają wymaganej adnotacji, do wniosku o zwrot należności należy dołączyć odpowiednie dokumenty poświadczające ich całkowite niewykorzystanie lub częściowe wykorzystanie (np. inny bilet kupiony zamiast niewykorzystanego itp.).
- 45.7** Przy zwrocie należności za bilet potrącana jest opłata manipulacyjna. Wysokość kwoty potrącenia ustalana jest przez przewoźnika, dokonującego zwrotu.

UWAGA:

Na terenie Polski zwrot należności za całkowicie niewykorzystany bilet, wydany przez kasę biletową na terenie Polski i poświadczony w terminie jego ważności, dokonywany jest w każdej kasie biletowej, po potrąceniu 10% tytułem odstępnego, od każdego biletu.

W przypadkach spornych zwrot dokonywany jest w drodze pisemnej reklamacji.

W przypadku poświadczanego biletu częściowo niewykorzystanego, zwrot należności dokonywany jest wyłącznie w drodze reklamacji.

W zastosowaniu postanowień niniejszego punktu za jeden bilet uważa się wszystkie dokumenty odnoszące się do jednego przejazdu.

46 Wymiana, przyjęcie biletu z powrotem

Odrębne przepisy dotyczące wybranych ofert lub inne publikowane regulacje mogą zawierać szczegółowe przepisy dotyczące wymiany i przyjęcia biletów z powrotem, zwłaszcza tych z cenami globalnymi.

UWAGA:

Na terenie Polski nie dokonuje się „przyjęcia biletu z powrotem”, ani wymiany innej niż określona w pkt. 14.4. (tj. w związku ze zmianą terminu ważności biletu na wcześniejszy).

47 vacat

48 vacat

49 vacat

50 Korzystanie z miejsc w wagonach sypialnych, wagonach z miejscami do leżenia i do siedzenia w pociągach nocnych

Przewoźnicy mogą ustalić, że korzystanie z wagonów z miejscami do siedzenia w pociągach nocnych możliwe jest wyłącznie za określoną dopłatą. Ponadto mogą oni określić zasady dostępności miejsc w wagonach sypialnych, z miejscami do leżenia i do siedzenia w pociągach nocnych, które kursują w ciągu dnia.

50.1 Korzystanie z miejsc

Pociągi z wagonami z miejscami sypialnymi, z miejscami do leżenia i z miejscami do siedzenia,

które dostępne są na określonych warunkach, powinny być specjalnie oznaczone w publikowanych rozkładach jazdy pociągów.

Dodatkowo, za korzystanie z miejsc w wagonach z miejscami sypialnymi, do leżenia i do siedzenia pobierane są opłaty dodatkowe (za miejsca sypialne, do leżenia i do siedzenia).

Zabrania się przejazdu pasażerom w tych wagonach, jeżeli nie wykupili oni wskazanych opłat dodatkowych. Dotyczy to również przejść i przedsiionków w tych wagonach.

Bilety na miejsca sypialne, do leżenia i do siedzenia są ważne tylko razem z biletem na przejazd, we wskazanym dniu, w pociągu i w wagonie.

W niektórych wagonach z miejscami sypialnymi, do leżenia i do siedzenia obowiązują bilety z ceną globalną, zawierającą rezerwację i dopłatę.

Wsiadanie i wysiadanie do/z tych wagonów może być ograniczone.

50.2 Sprzedaż biletów na miejsca sypialne, do leżenia i do siedzenia

Termin rozpoczęcia sprzedaży dokumentów rezerwacyjnych zależy od przepisów przewoźnika w punkcie odprawy.

50.3 Klasa wagonu i dokumenty przewozowe.

Bilety na miejsca sypialne, do leżenia lub do siedzenia, w zależności od oferty, wydawane są na przejazd w wagonie 1 lub 2 klasy.

Do każdej rezerwacji w pociągu nocnym wymagany jest bilet na przejazd wystawiony na odpowiednią kategorię pociągu, klasę wagonu oraz relację, którą pasażer zamierza odbyć w wagonie sypialnym, z miejscami do leżenia bądź do siedzenia, zgodnie z poniższą tabelą:

klasa wagonu	liczba miejsc w przedziale	kategoria miejsca	bilet na przejazd
wagon sypialny			
Czteromiejscowy	4	Quadruple 2/4	2 klasa
Trzymiejscowy	3	Triple 2/3	2 klasa

klasa wagonu	liczba miejsc w przedziale	kategoria miejsca	bilet na przejazd
Dwumiejscowy	2	Double 1/2	1 klasa ¹
Jednomiejscowy	1	Single 1/1	1 klasa
Business	2	Double 1/2	1 klasa
Business	1	Single 1/1	1 klasa
wagon z miejscami do leżenia			
2 klasa	6	BC 6	2 klasa
2 klasa	4	BC 4	2 klasa
wagon z miejscami do siedzenia			
1 klasa		1/S A	1 klasa
2 klasa		2/S B	2 klasa

¹⁾ na odcinkach BDZ, CFR Călători, CD, HZPP, MAV-START, MZ, VY, NSB, ÖBB, PKP, SBB, SJ, SV, SZ, UZ, ZPCG, ZSSK, TCDD obowiązuje bilet na przejazd klasy 2.

Przy przejeździe w przedziale dwu, trzy lub czteremiejscowym, pasażer może nabyć bilet na przejazd w wagonie klasy 1 oraz rezerwację miejsca typu Single (kategoria 1/1). Przy przejeździe dwóch pasażerów, w przedziale trzy lub czteremiejscowym mogą oni nabyć dwa bilety na przejazd w wagonie klasy 1 i dwa dokumenty rezerwacyjne na przejazd w przedziale dwuosobowym Double (kategoria 1/2).

50.4 Rozpoczęcie podróży od/do stacji, niewskazanej w taryfie.

Jeżeli pasażer kończy przejazd w miejscu, które nie jest wskazane w cenniku opłat, wówczas dopłatę nalicza się do następnego miejsca, które jest w nim wskazane.

Jeżeli pasażer rozpoczyna przejazd w miejscu, które nie jest wskazane w taryfie, wówczas dopłatę nalicza się od poprzedniego miejsca, które zostało w nim wskazane.

50.5 Korzystanie z miejsc sypialnych, do leżenia i do siedzenia przez dzieci.

Każde miejsce sypialne może być współdzielone przez maksymalnie dwie osoby, z których jedna nie ukończyła 10 roku życia.

Opłaty za przejazd dzieci, które korzystają z oddzielnego miejsca wskazane są w poniższej tabeli:

liczba dzieci	wiek dzieci	korzystanie z miejsca sypialnego/miejsca do leżenia	opłata dodatkowa za miejsce	opłata za przejazd
1	do ukończonych 4 lat lub do 6 lat (zgodnie z pkt. 31)	bez oddzielnego miejsca	bezpłatnie	bezpłatnie
		1 oddzielne miejsce	1 x opłata normalna	1 x dziecko

1	od ukończonych 4 lat lub do 6 lat (zgodnie z pkt. 31) do ukończonych 10 lat	bez oddzielnego miejsca	bezpłatnie	1 x dziecko
		1 oddzielne miejsce	1x opłata normalna	
1	od ukończonych 10 lat do ukończonych 12 lat (lub do taryfowej granicy wieku dzieci zgodnie z pkt. 31)	zawsze oddzielne miejsce	1 x opłata normalna	1 x dziecko
2	do ukończonych 4 lub 6 lat i do 12 lat	1 wspólne miejsce	1 x opłata normalna	1 x dziecko
2	dwoje dzieci do ukończonych 4 lub 6 lat	1 wspólne miejsce	1 x opłata normalna	1 x dziecko
		oddzielne miejsce	2 x opłata normalna	2 x dziecko

Dla dziecka korzystającego z oddzielnego miejsca do siedzenia należy nabyć dokument rezerwacyjny.

50.6 Wymiana dokumentów rezerwacyjnych na miejsca sypialne, do leżenia lub do siedzenia

Regulacja dot. przewoźników CIV:

Bezpłatna wymiana biletów na miejsca sypialne, do leżenia lub do siedzenia nie jest dokonywana. Każda wymiana uważana jest za zwrot (patrz pkt 50.7)

Regulacja dot. przewoźników SMPS:

Niewykorzystany bilet na miejsce sypialne lub do leżenia, zawierający dane dot. przydzielonego miejsca, może być jeden raz wymieniony bezpłatnie na inny bilet w tej samej relacji i kategorii miejsca, bez zmiany przewoźnika, jeżeli:

- pasażer zgłosił się do dokonania wymiany nie później niż na 6 godzin przed terminem odjazdu pociągu wskazanym na bilecie zakupionym pierwotnie,
- nowa data wyjazdu przypada nie później niż 2 miesiące od daty wymiany dokumentu rezerwacyjnego.

Pokwitowanie, wydane łącznie z dokumentem rezerwacyjnym, należy również zwrócić.

UWAGA:

Dalsza wymiana bez dodatkowych opłat nie jest możliwa. Na terenie Polski dopuszcza się również zmianę kategorii miejsca, z tym, że w przypadku zmiany na kategorię wyższą, podróżny dopłaca różnicę, a w przypadku zmiany na kategorię niższą kasa biletowa zwraca nadpłatę.

Na pierwotnym i nowo wydany bilet na miejsce sypialne lub do leżenia należy nanieść uwagę o przeprowadzonej wymianie.

Wysokość opłaty za bilet na miejsce sypialne lub do leżenia określa się na podstawie taryfy obowiązującej w dniu przeprowadzenia wymiany.

Dokumenty rezerwacyjne na miejsce do siedzenia nie podlegają wymianie.

50.7 Zwrot należności za bilety na miejsca sypialne, do leżenia lub do siedzenia

Regulacja dot. przewoźników CIV:

Przy zwrocie należności za niewykorzystany bilet na miejsce sypialne, do leżenia lub do siedzenia zwraca się opłatę określoną przez każdego z przewoźników, za każde miejsce, jeżeli miejsce zostało anulowane w dniu odjazdu, jednakże nie później niż przed odjazdem pociągu.

W przypadku przedłożenia niewykorzystanego biletu w terminie późniejszym, należność nie jest zwracana.

Regulacja dot. przewoźników SMPS:

Przy zwrocie należności za niewykorzystany bilet na miejsce sypialne, do leżenia lub do siedzenia zwraca się:

- opłatę w pełnej wysokości, jeżeli miejsce nie zostało wykorzystane z przyczyn występujących po stronie przewoźnika i zostało to przez niego poświadczone,
- opłatę z potrąceniem należności, określonej przez przewoźnika, jeśli miejsce zostało odwołane nie później niż na 6 godzin przed odjazdem pociągu.

W przypadku przedłożenia niewykorzystanego biletu w terminie późniejszym należność nie jest zwracana.

UWAGA:

Na terenie Polski zwrotu należności za niewykorzystany bilet na miejsce sypialne lub do leżenia, wydany przez kasę biletową na terenie Polski, stosowana jest regulacja dot. przewoźników SMPS, tj. opłata za miejsce sypialne lub do leżenia jest zwracana:

1) w pełnej wysokości, jeżeli miejsce nie zostało wykorzystane z przyczyn występujących po stronie przewoźnika i zostało to przez niego poświadczone,

2) z potrąceniem 10%:

w każdej kasie biletowej – za bilet całkowicie niewykorzystany z przyczyn leżących po stronie pasażera, jeżeli pasażer przedłożył bilet na miejsce sypialne lub do leżenia, wydany na określony dzień i pociąg, w celu poświadczenia nie później niż na 6 godzin (odnośnie biletów grupowych, zgodnie z pkt.70.2. – 5 dób) przed odjazdem pociągu,

b) w ramach reklamacji:

- *za bilet całkowicie lub częściowo niewykorzystany przez pasażera wskutek przyczyn od niego niezależnych np. choroba, nieszczęśliwy wypadek, mających miejsce bezpośrednio przed odjazdem pociągu lub w czasie przejazdu (pod warunkiem przedłożenia zaświadczenia, potwierdzającego powyższe okoliczności),*

- za częściowo niewykorzystany bilet na miejsce dla grupy - jeżeli z biletu skorzystała mniejsza liczba uczestników, a bilet został przedłożony w celu poświadczenia, nie później niż na 5 dób przed odjazdem pociągu.

Opłata za miejsce sypialne lub do leżenia nie jest zwracana, jeżeli:

- pasażer zrezygnował z podróży z przyczyn osobistych, ale bilet na miejsce przedłożył w celu poświadczenia później niż na 6 godzin (dla biletów grupowych - 5 dób) przed odjazdem pociągu,
- pasażer z przyczyn osobistych rezygnuje z dalszej podróży na stacji pośredniej.

Zamieszczając adnotację o niewykorzystaniu biletu na miejsce sypialne lub do leżenia, wraz z datą zwrotu należy wpisać na bilecie godzinę, o której bilet został przedłożony do poświadczenia.

Nie dokonuje się zwrotów za bilety na miejsca do siedzenia.

51 Przydzielenie pasażerowi innego miejsca.

Jeżeli z przyczyn leżących po stronie przewoźnika pasażerowi przydzielono zastępczo miejsce wyższej kategorii lub w wagonie innego przewoźnika, dopłata nie jest pobierana.

Jeżeli pasażerowi przydzielono zastępczo miejsce sypialne lub do leżenia niższej kategorii i konduktor potwierdzi ten fakt na bilecie na miejsce sypialne lub do leżenia lub na kwicie do tego biletu, różnica w opłacie podlega wówczas zwrotowi.

52	vacat
53	vacat
54	vacat
55	vacat
56	vacat
57	vacat
58	vacat
59	vacat
60	vacat

**ROZDZIAŁ B. GRUPY PODRÓŻNYCH PRZEWOŻONE POCIĄGAMI REGULARNEGO KURSOWANIA,
STATKAMI LUB W RAMACH NIEKTÓRYCH
PRZEWOZÓW AUTOBUSOWYCH**

UWAGA: Na terenie Polski nie dokonuje się sprzedaży biletów na przejazdy grupowe. Bilety na przejazd grupowy wystawione przez innych przewoźników zagranicznych upoważniają do przejazdów pociągami PKP IC oraz pozostałych polskich przewoźników honorujących bilety międzynarodowe.

61 Postanowienia ogólne

Przy przewozie grup stosuje się regulacje zawarte w rozdziale A, jeżeli nie są one sprzeczne z poniższymi postanowieniami.

Grupa mogą być dopuszczone do przewozu tylko wtedy, gdy przewoźnik jest w stanie zapewnić jej miejsce w pociągu, na statku lub autobusie, który znajduje się w rozkładzie jazdy. Zniżka dla oferty na przejazd grupy jest udzielana pod warunkiem, że przejazd został opłacony przez co najmniej 6 osób.

Grupie powinien towarzyszyć przewodnik. Jest on odpowiedzialny za przestrzeganie przez uczestników grupy przepisów ustalonych przez zainteresowanych przewoźników oraz za poprawne zachowanie grupy.

Pasażerowie należący do jednej grupy muszą odbywać całą podróż wspólnie, tym samym pociągiem, statkiem lub autobusem, na który dokonana została rezerwacja.

Przewoźnicy zastrzegają sobie prawo do zawieszenia stosowania postanowień niniejszego rozdziału w pewnych okresach i w odniesieniu do niektórych pociągów, statków lub autobusów.

62 Zniżki na przejazd

Zniżki dla grup wskazane są w Załączniku III. W przepisach odrębnych dotyczących wybranych ofert lub w innych publikowanych regulacjach mogą być określone inne zniżki.

63 Zniżki dla dzieci

Przy przejeździe dzieci wchodzących w skład grupy uwzględnia się zniżki wskazane w Załączniku III oraz zniżki podane przez przewoźników w kolumnie 6 tabeli w pkt. 31.2. W ofertach z cenami globalnymi i w odniesieniu do niektórych odcinków morskich mogą być stosowane opłaty specjalne.

W zastosowaniu niniejszych SCIC-EWT granice wieku dzieci stosuje się zgodnie z pkt. 31. Jeżeli w opłatach za przejazd dla osób dorosłych zawarte są opłaty dodatkowe (w szczególności opłaty lokalne, opłaty portowe itp.), Aneksy specjalne dotyczące wybranych ofert lub inne publikacje mogą przewidywać inne opłaty dla dzieci niż określone w kolumnie 6 tabeli w pkt. 31.2.

64 Rezerwacja miejsc

Organizatorzy przejazdu grupowego mogą zgłosić swoją podróż w punkcie odprawy na co najmniej 30 dni przed rozpoczęciem podróży. Zgłoszenia dokonywane w terminie krótszym mogą być uwzględniane, jeżeli przewoźnik ma możliwość wykonania takiego przewozu.

Zgłoszenie przejazdu grupowego musi zawierać:

- nazwę (określenie) grupy,

- całą trasę przejazdu z wyszczególnieniem dat i godzin odjazdu pociągów, statków lub autobusów, z których grupa zamierza korzystać,
- dokładną liczbę uczestników grupy,
- kategorię miejsc,
- ew. zamówienie na korzystanie z posiłków,
- jeżeli jest to możliwe - nazwisko przewodnika grupy,
- adres i podpis zamawiającego przejazd,
- listę uczestników grupy dla przewoźników wydających bilety imienne (w ramach SMPS).

65 Zamawianie biletów

Wniosek na bilet grupowy musi być złożony, co najmniej 24 godziny przed terminem płatności (3 dni przed odjazdem pociągu) i powinien zawierać następujące dane:

- nazwę (określenie) grupy,
- całą trasę przejazdu i datę wyjazdu,
- ogólną liczbę członków grupy z wyszczególnieniem:
  - liczby pasażerów dorosłych,
  - liczby oraz wieku dzieci, które korzystają ze zniżki dla dzieci,
- nazwisko przewodnika grupy,
- nazwisko, adres i podpis osoby zamawiającej przejazd.

Osoba zamawiająca przejazd grupowy jest odpowiedzialna za prawdziwość danych zawartych we wniosku.

66 Bilety

Na przejazd grupy wydawany jest bilet grupowy na całą drogę przejazdu albo oddzielnie na odcinki poszczególnych przewoźników (na przejazd w jednym kierunku, „tam i z powrotem”, przejazd drogą okrężną). Aneksy specjalne dotyczące wybranych ofert lub inne publikacje mogą przewidywać odstępstwa od ogólnie obowiązujących zasad.

Opłata za przejazd grupowy musi być uiszczona najpóźniej na 3 dni przed terminem odjazdu pociągu, o ile przewoźnik wydający bilet nie przewiduje innych specjalnych regulacji w tym zakresie.

67 Obliczanie opłaty za przejazd

Podstawą do obliczania opłaty za przejazd jest odległość stosowana przy odprawie pasażerów indywidualnych nawet, jeśli wpływa to na wybór trasy.

Opłaty za przejazd osób dorosłych obliczane są:

- zgodnie z postanowieniami pkt. 36, z zastosowaniem zniżek wynikających z Załącznika III, albo
- z zastosowaniem innych zniżek wskazanych w Aneksach specjalnych dotyczących wybranych ofert lub innych publikacjach, ew. w inny sposób podanych do wiadomości przez przewoźników.

Dla określonych rodzajów połączeń mają zastosowanie ceny globalne. W tym przypadku grupa powinna jechać tym pociągiem, na który dokonano rezerwacji.

Jeżeli z powodu liczebności grupy wymagane są środki szczególne, uczestniczący przewoźnicy powinni informować o tym.

68 Zajmowanie całego przedziału do wyłącznej dyspozycji grupy

Jeżeli grupa pasażerów zażąda jednego lub kilku całych przedziałów do wyłącznej dyspozycji grupy, bilet grupowy musi być wystawiony na wszystkie miejsca dostępne w tym przedziale lub w tych przedziałach.

69 Wymiana i zwrot biletów grupowych

Wymiana, zwrot lub zwrot częściowy biletów grupowych dokonywane są dla przewoźników z obszaru stosowania CIV nie później niż na 3 dni przed odjazdem, a dla przewoźników z obszaru stosowania SMPS przed upływem terminu ważności, jeśli bilet jest odpowiednio poświadczony – z potrąceniem (*kwoty określonej przez przewoźnika*).

Dla ofert z ceną globalną obowiązują specjalne warunki wymiany i zwrotu.

70 Korzystanie z miejsc w wagonach sypialnych, w wagonach z miejscami do leżenia i do siedzenia

70.1 Bilet na miejsce sypialne, na miejsce do leżenia, na miejsce do siedzenia

Dla każdej grupy pasażerów wydawany jest jeden bilet na miejsce sypialne, do leżenia i do siedzenia, jeśli wszyscy pasażerowie odbywają przejazd w tym samym wagonie na miejscach tej samej kategorii.

Jeśli uczestnicy grupy odbywają podróż w różnych wagonach lub na miejscach różnej kategorii, wówczas otrzymują oddzielny bilet na miejsce sypialne, do leżenia i do siedzenia na każdy wagon lub na miejsce danej kategorii.

Jeżeli wydaje się kilka biletów na miejsca sypialne, do leżenia i do siedzenia, wówczas na każdym z tych biletów należy wpisać numer/numery pozostałych.

70.2 Wymiana i zwrot

Przy zwrocie/wymianie niewykorzystanych biletów na miejsca sypialne i do leżenia mają zastosowanie przepisy poszczególnych przewoźników:

- dla przewoźników CIV obowiązują Aneksy specjalne SCIC-NT,
- dla przewoźników SMPS obowiązuje umowa SMPS.

71 vacat
72 vacat
73 vacat
74 vacat

ROZDZIAŁ C. POCIĄGI NADZWYCZAJNE I WAGONY SPECJALNE

75 Zapytania dotyczące opłat, warunków przeprowadzenia, zgłoszenia i zamówienia przejazdów pociągów nadzwyczajnych i wagonów specjalnych

Zapytania dotyczące opłat i warunków przeprowadzenia, a także zgłoszenia i zamówienia przejazdów pociągów nadzwyczajnych i wagonów specjalnych należy kierować bezpośrednio do wydziałów poszczególnych przewoźników, wymienionych w Załączniku IV.

76 vacat

77 vacat

78 vacat

79 vacat

80 vacat

ROZDZIAŁ D. ODPOWIEDZIALNOŚĆ

81 Odpowiedzialność przewoźnika w przypadku szkody na życiu i zdrowiu pasażera oraz w przypadku utraty, zaginięcia, uszkodzenia bagażu podręcznego

W przypadku przewoźników SMPS kwestie odpowiedzialności przewoźnika w przypadku śmierci lub zranienia pasażerów, a także w przypadku zagubienia lub uszkodzenia bagażu podręcznego reguluje prawo kraju, w którym miał miejsce nieszczęśliwy wypadek lub zdarzenie.

W przypadkach, jeśli nieszczęśliwy wypadek lub zdarzenie miało miejsce w kraju uczestniczącym w COTIF, a podróżny jest obywatelem kraju należącego do COTIF lub ma tam miejsce stałego pobytu, mają zastosowanie przepisy odpowiedzialności CIV.

82 Właściwość miejscowa sądu

Właściwe do rozpatrywania sporów są jedynie sądy w miejscu siedziby przewoźnika, świadczącego usługę przewozu, podczas której wydarzył się nieszczęśliwy wypadek.

83-115 (vacat)

Załącznik nr I Lista przewoźników uczestniczących w SCIC-EWT

skrót nazwy przewoźnika kod przewoźnika podstawa przewozów	dane adresowe	
	adres	a) telefon b) e-mail c) fax
BDZ БДЖ 1152 CIV	BDZ Passengers 3, Ivan Wazov BG-1080 SOFIA	a) +359 885 931 775 b) pmindeva@bdz.bg
BC БЧ 0021 SMPS	Belorussian Railways Head Office Ul. Lenina 17 BY-220030 MINSK	a) +375-172-25-48-60 b) ns@rw.by c) +375-172-27-56-48
CD ЧД 1154 CIV	Czech Railways JSC Head Office Passenger Transport Sales Department Nábřeží Ludvíka Svobody, 1222/12 CZ – 110 15 PRAGUE 1	a) +420-972-232- 235 b) fol@gr.cd.cz c) +420-972- 233-306
CFL ЦФЛ 1182 CIV	Luxembourg Railways Service Activité Voyageurs Trains Activité Internationale Place de la Gare, 9 L - 1616 LUXEMBOURG	a) +352-4990-4810/; +352-4990-4811 b) marc.loewen@cfl.lu c) +352-4990-4469
CFR CALATORI ЧФР 1153 CIV	SNTFC "CFR CALATORI" S.A International Traffic Regulations Department Bd. Dinicu Golescu 38, Sector 1 RO-010873 BUCHAREST / Romania	a) +40-21-310 63 68 b) lili.coanda@cfrcalatori.ro elena.visoiu@cfrcalatori.ro c) +40-21-310 63 68
CFM ЧФМ 0023 SMPS	Ministry of Economy and Infrastructure Министерство экономики и инфраструктуры State Enterprise Railway of Moldova ГП «Железная дорога Молдовы» Str. Vlaicu Pircalab 48 MD-2012 CHISINAU	a) +373-22 832040 b) cfm@railway.md c)
DB ДБ 1080 CIV	Dla pociągów dalekobieżnych: DB Fernverkehr AG International Pricing Management, P.FMR Europa-Allee 78-84 D - 60486 FRANKFURT AM MAIN Dla pociągów regionalnych: DB Regio AG Preismanagement und -kooperationen R.RME 1 Europa-Allee 70-76 D - 60486 FRANKFURT AM MAIN	a) +49-69-265-6378 b) christian.walkling@deutschebahn.com a) +49-69-265-28760, b) roland.schmidt@ deutschebahn.com c) +49-69-265-7615
DSB ДСБ 1186 CIV	DSB Salg Markedsanalyse- og samarbejde International Sølvgade 40 DK - 1349 COPENHAGEN K	a) +45-33-54 25 45 b) shl@dsb.dk c) +45-33-54 45 69
EVR ЭВР 0026 SMPS	Eesti Raudtee Pikk Street 36 EE-15073 TALLINN	a) +372-615-86-10 b) raudtee@post.evr c) +372-615-87-10
FS Trenitalia ФС	Trenitalia S.p.A. Divisione Passeggeri LH	a) b) international.sales@trenitalia.it segreteria.regionale@trenitalia.it

skrót nazwy przewoźnika kod przewoźnika podstawa przewozów	dane adresowe	
	adres	a) telefon b) e-mail c) fax
0083 CIV	Commerciale Mercato - Vendita Internazionale e Charter Divisione Passeggeri Regionale Commerciale Regionale Piazza della Croce Rossa 1 161	c)
GYSEV 0043 CIV	Győr-Sopron-Ebenfurti Vasút Zrt Raab-Ödenburg-Ebenfurter Eisenbahn AG Mátyás király u.19 H – 9400 SOPRON	a)+36-99-577-365 b) plendvay@gysev.hu c)+36-99-577-384
HML 3061 CIV	Hellenic Mediteranean Lines Co. Ltd.4, Loudovikou Sq. P.O.Box 80057 GR – 18510 PIRAEUS	a) +30-210-4225341 b) +hml@otenet.gr c) +30-210-4223018, +30-210-4225317
HZPP X3 1178 CIV	HZ – Hrvatske zeljeznice, d.o.o. Putnicki prijevoz Profitna jedinica Medjunarodni vlakovi Mihanoviceva 12 HR – 10000 ZAGREB	a) +385-1-378-3022 b) Miroslav.Fumic@hzpp.hr c) +385-1-4577-604
KZH K3X 0027 SMPS	JC National Company "Kazakhstan Temir Zholy" Prospekt Pobedy 98 KZ – 010000 ASTANA	a) 007-3172-93-44-15, 007-3172-93-45-80 b) temirzhol@railways.kz c) 007-3172-93-95-90, 007-3172-93-59-29
LDZ/PV ЛДЗ 0025 CIV	VAS Latvijas Dzelzceļš Gogola iela 3 LV – 1547 RIGA	a) +371-67234940 b) info@ldz.lv c) +371-67234327
LTG Link 1124 CIV	UAB „LTG Link“ Geležinkelio g. 16, Vilnius LT-02100 VILNIUS	a) +370 5 700 55 111 b) info@ltglink.lt valentina.potapoviene@ltglink.lt
MAV-START/ MAB-ШТАРТ 1155 CIV	MAV – START Rail Passenger Transport AG Sales Department Könyves Kálmán Krt.54-60 H – 1087 BUDAPEST	a) +36 30 606 5981 b) haragos.pal@mav-start.hu
NS HC 1184 CIV	NS Internationaal BV Postbus 767 NL – 1000 AT Amsterdam	a) +31 6 22720197 b) ilona.gaasendam@ns.nl c) –
ÖBB ÖBB ОББ 1181 CIV	ÖBB-Personenverkehr AG ÖBB-Personenverkehr AGLong Distance Traffic Am Hauptbahnhof 2 A – 1100 VIENNA	a) +43 664 6173499 (mobile) b) karl.winkler@pv.oebb.at
PKP PKP 1251 CIV	„PKP Intercity” S.A. Biuro Rozwoju Biznesu Aleje Jerozolimskie 142 A PL – 02-305 Warszawa	a) +48 789 121 939 b) anna.trojanowska@intercity.pl a) +48 601 361 057 b) daria.dymowska@intercity.pl
	POLREGIO S.A. Biuro Handlowe ul. Kolejowa 1 PL – 01-217 Warszawa	a) +48-695 310 046 b) marcin.domagala@polregio.pl a) +48 517 010 214 b) dariusz.szczepanski@polregio.pl
RENFE ΡΕΗΦΕ	RENFE- Alta Velocidad-Larga Distancia Distribucion y Servicios Comerciales	a) +34-91-774 9621 b) jscarrascal@renfe.es

skrót nazwy przewoźnika kod przewoźnika podstawa przewozów	dane adresowe	
	adres	a) telefon b) e-mail c) fax
1171 CIV	Jefatura de Internacional, 1 Planta Avda.Ciudad de Barcelona 6 ES – 28007 MADRID	c) +34-91-774 9653
RZD РЖД 0020 SMPS	Joint Stock Company "Russian Railways" Management of International Relations Novo-Bassmannaja Str.2 RU – 107174 MOSCOW	a) +7-499-262-1628 b) rzd@rzd.ru c) +7-499-262-2880
SBB/CFE СББ/ЦФФ 1185 CIV	Swiss Federal Railways Passenger Traffic Long Distance / International Gardistrasse 2 CH 3000 Bern 65	a) +41-51-220 24 84 b) lukas.stauffacher@sbb.ch c) +41-51-220 28 91
SJ СЖ 1174 CIV	SJ AB Sales Division Vasagatan10,10th Floor S – 105 50 STOCKHOLM	a) +46-75156000 b) thomas.mann@sj.se malin.boshuis@sj.se c) +46-10-75 15 373
SL 3052 CIV	Silja Line AB PL / PB / B.P. 880 FIN – 00101 HELSINKI	a) +358-9-18041 b) c) +358-9-1804279
SNCB/NMBS СНЦБ 1088 CIV	Marketing and Sales Atrium building 10.14 B-MS 301 Pricing and Value Management - International Avenue de la porte de Hal, 40 B - 1060 BRUSSELS	a) +32-2-528-82 53 b) natascha.hooft@b-rail.be c) +32-2-528-25 69
SNCF СНЦФ 1187 CIV	SNCF – Voyages Développement Direction Ventes Internationales 2, place de La Défense F – 92053 PARIS La Defense	a) +33-1-74 54 05 40 b) nathalie.thomet@sncf.fr c)
SSL 0008 CIV	Sealink Stena Line Charter House - Park Street GB – ASHFORD – TN 2 4 8 E KENT	a) +44-2336-47022 b) – c) –
SV (ŽS) СВ 1172 CIV	a) Sector for Traffic and Commercial affairs, Nemanjina 6 SRB - 11000 BEOGRAD b) Milutin Radovanović Ognjenka Andrić-Tomić Mikica Jovanović Predrag Anđelković	a) +381-11-361 6962 b) +381-11-361 6775 c) milutin.radovanovic@srbvoz.rs ognjenka.andric@srbvoz.rs mikica.jovanovic@srbvoz.rs predrag.andjelkovic@srbvoz.rs
SZ C3 1179 CIV	Slovenske Železnice Poslovna Enota potniški promet Kolodvorska 11 SL – 1506 LJUBLJANA	a) +386-1-29-14326 b) mednarodni.promet@slo-zeleznice.si c) +386-1-29 14818
TCDD ТЦДД 0075 CIV	TCDD – İstasyon Geneli Müdürlüğü Ticaret Dairesi Baskanligi 06330 Gar TR – ANKARA	a) +90-312-3112106 b) yusufcagatay@tcdd.gov.tr c) +90-312-3109507
Hellenic Train	Hellenic Railways AG Direction Voyageurs	a) +30-2130121723 +30-2130121721

skrót nazwy przewoźnika kod przewoźnika podstawa przewozów	dane adresowe	
	adres	a) telefon b) e-mail c) fax
1073 CIV	Section des tarifs (nationaux/ internationaux 1 – 3 Rue Karolou GR – 10437 ATHEN	b) i.papaioannou@trainose.gr
UZ Y3 0022 SMPS	Joint Stock Company “Ukrainian railways” (JSC “Ukrainian Railways”) Jerzy Giedroyc Str., 5, UA-03150 KYIV 150	a) +380-44-465 02 27 b) uztarif@lotus.uz.gov.ua c) +380-44-465 32 47
VL 3029 CIV	Viking Line Ab PB 35 FIN – 22101 MARIEHAMN	a) +358-18-26 011 b) c) +358-18-15 811
VR BP 0010 CIV	VR Group Ltd Matkustajaliikenne Markkinointi PL 488 (Vihonkatu 13) FIN – 00101 HELSINKI	a) +358-307-10 b) eija.kautto@vr.fi c) +358-307-22290
VY Bbi 1076 CIV	Vygruppen Schweigaards gate 23, 0191 Oslo Post address: Vygruppen AS, Postboks 1800 Sentrum, NO-0048 OSLO	www.vy.no
ZFBH 0050 CIV	ZFBH GENERALNA Direkcija Musala 2 BA – 71000 SARAJEVO	a) +387-33-663 344 b) ZBH@BIH.NET.BA c) +387-33-652 396
ŽRS 0044 CIV	ZRS – Railways of the Republika Srpska Revenue Management Svetog Save 71 BA – 74000 DOBOJ	a) b) international@zrs-rs.com c) +387-53-224 743
ZRMS (dawniej MZ) 1065 CIV	Macedonian Railways Transport Co Head Office Tariff Department Ul. treta makedonska brigada bb 1000 SKOPJE, Macedonia	a) +389-2-2449 771 b) mz65dir5@t-home.mk c) +389-2-3248 719
ŽPCG 34 1062 CIV	ŽPCG – Železnice Crne Gore Sektor za prevoz putnika Golotočkih žrtava 13 MN – 81000 PODGORICA	a) +381-81-441-370 b) zcg.milovan@cg.yu c) +381-81-441-370
ZSSK ЖССК 1156 CIV	Železničná spoločnosť Slovensko, a.s. Commercial Department Pri bitúnku 2 SK – 040 01 KOŠICE	a) +421-55-229 5077 b) Dolezalova.Alena@slovakrail.sk c)

Załącznik nr II Szczegółowe warunki dotyczące wybranych ofert i pociągów objętych cenami globalnymi

Wykaz szczegółowych warunków	Przewoźnik kierujący aneksem
Szczegółowe warunki taryfowe i zasady sprzedaży dokumentów przewozu na pociągi komercyjne uruchamiane przez AO „FPK”, w których obowiązują ceny globalne.	AO FPK
Szczegółowe warunki taryfowe i zasady sprzedaży dokumentów przewozu na pociągi uruchamiane przez AO „FPK” kursujących w komunikacji wewnętrznej, w punktach sprzedaży obcych przewoźników.	AO FPK
Warunki wydawania dokumentów przewozu po globalnych cenach dla szybkich pociągów Allegro uruchamianych przez OAO RŽD i VR-Group Ltd, kursujących w relacji Petersburgu - Helsinkach - St.Petersburg	RŽD/VR
Warunki wydawania dokumentów przewozu po globalnych cenach szybkich pociągów Sapsan uruchamianych przez OAO „RŽD” kursujących w komunikacji wewnętrznej	RŽD

Załącznik nr III Zniżki na przejazdy grup pociągami regularnego kursowania, statkami lub w ramach niektórych przewozów autobusowych

przewoźnik	przejazdy grup pociągami regularnego kursowania, statkami lub autobusami		
	liczba dorosłych uczestników	zniżka w %	
		w jedną stronę	tam i z powrotem
BC	6 i więcej	20	20
BDZ	6 i więcej	35	35
CD	6 i więcej	30	30
CFL	6 i więcej	30	30
CFM	6 i więcej	30	30
CFR	6 i więcej	35	35
DB	6 i więcej	10	10
DSB	6 i więcej	20	20
EVR	6 i więcej	20	20
FS Trenitalia	10 i więcej	10	10
HZPP	6 i więcej	40	40
KZH	6 i więcej	35	35
LDZ/PV	6 i więcej	20	20
LTG Link	6 i więcej	25	25
MAV-START/GYSEV	6 i więcej	30	30
NS	6 i więcej	20	20
ÖBB	6 i więcej	30	30
PKP IC POLREGIO	6 i więcej	20	20
RENFE	6 i więcej	ceny IRT	ceny IRT
RZD	6 i więcej	35	35
SBB/CFF ⁽¹⁾	6 i więcej	30	30
SJ	6 i więcej	ceny IRT	ceny IRT
SNCB	6 i więcej	10	10
SNCF	10 i więcej	30 ⁽²⁾	30 ⁽²⁾
SV	6 i więcej	30	30
SZ	6 i więcej	30	30
TCDD	6 i więcej	30	30
Hellenic Train	6 i więcej	25	25
UZ	6 i więcej	20	20
VR	6 i więcej	20	20
VY	6 i więcej	20	20
ZFBH	6 i więcej	30	30
ZPCG	6 i więcej	35	35
ZRSM (MZ)	6 i więcej	30	30
ZSSK	6 i więcej	35	35

(1) W tym prywatnych przewoźników reprezentowanych przez SBB.

(2) Zniżek nie stosuje się przy przejazdach niektórymi pociągami TGV i w określonych terminach, wymienionych w rozkładach jazdy SNCF.

Załącznik nr IV Adresy komórek odpowiedzialnych za kalkulowanie należności za przebieg pociągów nadzwyczajnych i wagonów specjalnych u poszczególnych przewoźników

przewoźnik	a) adres b) osoba odpowiedzialna	a) telefon b) fax c) e-mail
BC БЧ	a) Belorussian Railways Head Office ul. Lenina 17 BY-220030 Minsk	a) +375 17 225 48 60, +375 17 227 56 48 b) - c) ns@rw.by
BDZ БДЖ	a) BDZ Passengers 3 Ivan Wazov, Str. BG - 1233 Sofia b) Petya Mindeva	a) +359 885 931 775 b) - c) bdz_passengers@bdz.bg
CD ЧД	a) Czech Railways AG Head Office Passenger Transport Sales Department Nábřeží Ludvíka Svobody, 1222/12 CZ - 110 15 Prague 1 b) Jan Bystřický	a) +420 972 232 088, +420 972 233 306 b) - c) Bystricky@gr.cd.cz
CFF/SBB ЦФФ/СББ	a) Swiss Federal Railways SBB Charter-Tour Operating Hohlstr. 532 CH - 8048 Zurich b) Marlen Bolliger	a) +41-512-22 84 46, +41-512-22 84 60 b) - c) marlen.bolliger@sbb.ch
CFL ЦФЛ	a) CFL – Service Activité Voyageurs Trains 9, place de la gare L - 1616 Luxembourg b) Anne Pickard	a) +352 4990 4866, +352 4990 4879 b) - c) anna.pickard@cfl.lu
CFM ЧФМ	Ministry of Economy and Infrastructure Министерство экономики и инфраструктуры State Enterprise Railway of Moldova ГП «Железная дорога Молдовы» Str. Vlaicu Pircalab 48 MD-2012 CHISINAU	a) +373-22 832040, +37322 834204 b) - c) cfm@railway.md
CFR CALATORI ЧФР	a) SNTFC "CFR-Calatori" S.A International Traffic Regulations Department Bd Dinicu Golescu 38, Sector 1 RO – 010873 Bucharest b) Cristina Nita	a) +40-210-310 63 68, +40-210-310 63 68 b) - c) cristina.nita@cfrcalatori.ro
DB ДБ	a) DB Fernverkehr AG b) DBGroup Charters Europa-Allee 78-84 D - 60486 Frankfurt am Main Judith Klein	a) +49-69-265-6575 b) - c) gruppencharter@deutschebahn.com
DSB ДСБ	DSB Specialrejser Sølvgade 40 DK – 1349 Copenhagen K b) Britt Vagner	a) +45-33 54 25 85 b) +45-33 54 25 68 c) brittvp@dsb.dk
FS Trenitalia ФС	a) FS – Trenitalia S.p.A Passenger Division N/I Programmazione e Gestione Offerta Charter Via Giolitti 2 I – 00185 Roma	a) +39-06-47111681 b) +39-06-47111930 c) programm.gest.offerta.charter@trenitalia.it
HZPP ХЗ	HZ – Putnicki prijevoz d.o.o. Prodaja i marketing Strojarska cesta 11 HR - 10000 Zagreb	a) +385-1-4573 208 b) +385-1-4577 751 c) ana.gaspavec@hzpp.hr
KZH КЗХ		
LDZ/PV ЛДЗ	a) VAS „Latvijas dzelzceļš“ Gogola iela 3 LV-1547 Riga	a) +371 67233360 b) +371 67234635 c) olga.ulme@ldz.lv

przewoźnik	a) adres b) osoba odpowiedzialna	a) telefon b) fax c) e-mail
	b) Olga Ulme	
LTG Link	UAB „LTG Link“ Geležinkelio g. 16, Vilnius LT-02100 VILNIUS	c) dangis.rupeika@ltglink.lt valentina.potapoviene@ltglink.lt
MAV-START MAB-ШТАРТ	a) MAV – START Bahnpersonenverkehrs AG Sales department Könyves K.krt. 54-60 H - 1087 BUDAPEST b) Vajas Viktória, Kocsis Csaba	a) +36 30 952 0705 +36 30 870 3530 b) charter@mav-start.hu
NS HC	a) NS Internationaal BV Postbus 767 NL – 1000 AT Amsterdam Marie Christine Wormser	a) +31 6 19268739 b) MC.Wormser@ns.nl
Hellenic Train	a) CH- Hellenic Railways Commercial department Karolou 1 – 3 GR - 104 37 Athens b) Maria Milioni	+30-10-524 0996 +30-10-524 0996 m.milioni@osenet.gr
ÖBB ОББ	a) ÖBB Personenverkehr AG (for special coaches and special trains) Am Hauptbahnhof 2 A – 1100 Vienna b) Sabine Höfer	a) +43-664-6178005 b) - c) sabine.hoefer@pv.oebb.at
PKP ПКП	"PKP Intercity" S.A. Biuro Dyspozytury i Realizacji Przewozów Aleje Jerozolimskie 142 A PL – 02-305 Warszawa	a) +48 505 791 637 b) - c) leszek.sokulski@intercity.pl Pawel.Milewski@intercity.pl
	"POLREGIO" S.A. Biuro Handlowe ul. Kolejowa 1 PL-01-217 Warszawa	a) +48-695 310 046 b) marcin.domagala@polregio.pl a) +48 517 010 214 b) dariusz.szczepanski@polregio.pl
RZD РЖД	a) Joint Stock Company "Russian Railways" Novo-Bassmannaja Str.2 RU-107174 MOSKVA	a) +7-499-262-1628 b) +7-499-262-2880 c) rzd@rzd.ru
SJ СЖ	a) SJ Event Centralplan 23 POB 604 SE-101 32 Stockholm	a) +46-8-762 30 20 b) +46-8-762 39 61 c) rentatrain@sj.se
SNCB/NMBS CHЦБ	a) SNCB Direction Générale Voyageurs Bureau B-VI 212 section 13/7 Avenue de la Porte de Hal, 40 B-1060 Brussels b) Jacques Bernier	+32-2-528 25 61 +32-2-528 25 89 patrick.mossoux@b-rail.be
SNCF CHЦФ	a) Rail Europe Italia Via Vitruvio 1 I – 20124 Milan b) Patrice Ubaldi	a) +39 02 2954 4924 b) +39 02 7428 1287 c) pubaldi@raileurope.com
SV CB	c) Sector for Traffic and Commercial affairs, Nemanjina 6 SRB - 11000 BEOGRAD d) Milutin Radovanović Ognjenka Andrić-Tomić Mikica Jovanović Predrag Anđelković	d) +381-11-361 6962 e) +381-11-361 6775 f) milutin.radovanovic@srbvoz.rs ognjenka.andric@srbvoz.rs mikica.jovanovic@srbvoz.rs predrag.andjelkovic@srbvoz.rs
SZ C3	a) SZ – Slovenske železnice Poslovna enota potniski promet Sluzba za mednarodni potniski promet Kolodvorska 11 SL - 1506 Ljubljana	a) +386-1-29 14 326 b) +386-1-29 14 818 c) mednarodni.promet@slo-zeleznice.si

przewoźnik	a) adres b) osoba odpowiedzialna	a) telefon b) fax c) e-mail
TCDD ТЦДД	-	-
UZ УЗ	a) Joint Stock Company "Ukrainian Railways" (JSC "Ukrainian Railways") Jerzy Giedroyc Str.,5, UA-03150 Kyiv 150 b) Branch „Passenger Company“ of JSC „Ukrainian railways“	a) +380-44-465 72 35 b) +380-44-465 02 17 c) uztarif@lotus.uz.gov.ua d) cli2@lotus.uz.gov.ua
VR BP		
ZFBH		
ZRSM (dawniej MZ)	a) Macedonian Railways Transport AG-Skopje Head Office Tariff Department Ul. treta makedonska brigada bb 1000 SKOPJE , Macedonia	a) +389-2-2449 771 b) mz65dir5@t-home.mk c) +389-2-3248 719
ZRS	a) ZRS – Railways of Republika Srpska Revenue Management Svetog Save 71 BA – 74000 DOBOJ	international@zrs-rs.com
ŽPCG	a) ŽCG Železnice Crne Gore Sektor za prevoz putnika Golotočkih žrtava 13 MN-81000 PODGORICA	a) +381-81-441-370 b) +381-81-441-370 c) rajka.marinovic@zpcg.me
VY	VY - Vygruppen Schweigaards gate 23, 0191 Oslo Post address: Vygruppen AS, Postboks 1800 Sentrum, NO-0048 Oslo	a) - b) - c) www.vy.no
ZSSK ЗССК	a) ZSSK-Železničná spoločnosť Slovensko, a.s. Commercial Department Pri bitúnku 2 SK – 040 01 Košice b) PHDr.Janka Gregušová Michal Kalavský	a) +421- 55-229-5010 b) - c) Gregusova.janka@slovakrail.sk

Załącznik nr V Adresy punktów reklamacyjnych

Przewoźnik	Adres	a) Telefon b) E-Mail c) Fax
BC БЧ	Republican Enterprise «Chief settlement informational center», st. Brest-Litovskaya, 9 220039 Minsk	a) +375 17 225 91 29 b) irck@mnsk.rw.by dkcl@mnsk.rw.by c) + 375 17 225 60 08
BDZ БДЖ	BDZ Passengers 3 Ivan Vazov, Str, BG-1233 SOFIA	a) +359 885 931 775 b) pmindeva@bdz.bg c) -
CD ЧД	Ceské Dráhy a.s. Odúčtovna přepravních tržeb - OPT Videnska 15 CZ-77211 OLOMOUC	a) +420 972 749 340 b) osobnipreprava@opt.cd.cz c) +420 972 749 394
CFL ЦФЛ	Société Nationale des Chemins de fer Luxembourgeois Service Activité Voyageurs trains Place de la Gare, 9 L-1616 LUXEMBOURG	a) - b) - c) TCV@CFL.LU
CFM ЧФМ	Ministry of Economy and Infrastructure Министерство экономики и инфраструктуры State Enterprise Railway of Moldova ГП «Железная дорога Молдовы» Str. Vlaicu Pircalab 48 MD-2012 CHISINAU	a) +373 22 832040 b) cfm@railway.md c) -
CFR ЧФР	Les Chemins de fer Roumains „CFR CALATORI“ SA International Traffic Regulations Department Bd.Dinicu Golescu 38, Sector 1 RO-010873 BUCHAREST	a) b) RelPublic.Calatori@cfrcalatori.ro c)
DB ДБ	W przypadku roszczeń dotyczących praw pasażerów wynikających z rozporządzenia (WE) 2021/782: Servicecenter Fahrgastrechte, 60647 Frankfurt am Main. Inne pytania i wnioski: DB Fernverkehr AG Kundendialog Postfach 10 06 13 96058 Bamberg	
DSB ДСБ	DSB Kundecenter Kundeservice Udland Postboks 340 DK-0900 COPENHAGEN C	a) +45 33533035, +45 33533025 b) kundesint@dsb.dk c) -
EVR ЭВР	Eesti Raudtee Pikk Street 6 EE-15073 TALLINN	
FS TRENITALIA ФС	FS-Ferrovie Italiane dello Stato S.p.A. Passenger Division Amministrazione e Finanza Viale S.Lavagnini 58 I-50129 FLORENCE	
HZPP ХЗ	HZ Putnicki prijevoz PJ Prodaja – referent za reklamacije Livadarski put 17 HR-10000 ZAGREB	a) +385 1 2336932 b) reklamacije@hzpp.hr

Przewoźnik	Adres	a) Telefon b) E-Mail c) Fax
KZH КЗХ	JC National Company "Kazakhstan Temir Zholy" Prospekt Pobedy 98 KZ – 010000 ASTANA	
LDZ ЛДЗ	VAS „Latvijas dzelzceļš“ Gogola iela 3 LV-1547 Riga	a) +371 67234929 b) Natalija.Jaroha@ldz.lv c) +371 67233416
LTG Link	UAB „LTG Link“ Geležinkelio g. 16, Vilnius LT-02100 VILNIUS	a) +370 5 700 55 111 b) nuomone@ltglink.lt
MAV-START МАВ-ШТАРТ	MAV – START Railway Passsenger Transport AG Ügyfélszolgálat (Customer Services) Kerepesi út 1-3 H - 1087 BUDAPEST	a) Call Center: +36-1-444-44-99 b) eszrevetel@mav-start.hu
NS HC	NS International Servicecenter backoffice Postbus 2552 3500 GN UTRECHT THE NETHERLANDS	NSI-Servicecenter a) - b) Backoffice@NS.NL c) -
ÖBB ОББ	ÖBB – Customer Services PO Box 222 A-1020 VIENNA	a) +43-5-1717 b) www.oebb.at c) -
Hellenic Train	Hellenic Railways SA Department for International Cooperation 1-3 Rue Karolou GR-10437 Athens	
PKP ПКП	"PKP Intercity" S.A. Aleje Jerozolimskie 142 A PL – 02-305 Warszawa	a) - b) reklamacje@intercity.pl c) -
RENFE РЕНФЕ	RENFE Alta Velocidad – Larga Distancia Jefatura de G.Atención a Clientes Avda. Ciudad de Barcelona 6 Estación de Chamartin Andén 1. Edificio Nº 21 E-28007 MADRID	a) - b) avldposventa@renfe.es c) -
RZD РЖД	Joint Stock Company "Russian Railways" Management of International Relations Novo-Bassmannaja Str.2 RU-107174 MOSCOW	
SBB CFF СББ	Swiss Federal Railways Passenger Transport Division Customer Relations & Service Kundendialog, Postfach CH-3000 BERN 65	a) – b) customer.service.international@sbb.ch c) -
SJ СЖ	SJ AB Kundtjänst Stationsgatan 4 SE – 775 50 Krylbo	a) – b) www.sj.se c) -
SNCB NMBS СНЦБ	SNCB Europe – Customer Relations Avenue de la porte de Hal, 40 B - 1060 BRUSSELS	a) b) customer.relations.fr@b-rail.be c)
SNCF	SNCF – Régularité 14, place de la Gare	Reklamacje dotyczące opóźnienia pociągu

Przewoźnik	Adres	a) Telefon b) E-Mail c) Fax
CHЦФ	F-14030 Caen Cedex	
	SNCF- Société nationale des chemins de fer français Service Relations Clients SNCF F-62973 Arras Cedex 9	Pozostałe reklamacje
SV (ZS) CB (3C)	SV - Srbijavoz Revenue Control Sector, Nemanjina 6 SRB-11 000 BELGRADE Sector for revenue control	a)zoran.mancevic@srbvoz.rs b)branka.jonic@srbvoz.rs c)milisav.stankovic@srbijavoz.rs
SZ C3	SZ - Slovenske Zeleznice PE Potniski promet Sluzba za prodajo in tarife Kolodvorska, 11 SL-1506 LJUBLJANA	a)+386-1-2914 161 b) milos.rovnik@slo-zeleznice.si c) +386-1-2914 818
TCDD TЦДД	TCDD – Isletmesi Geneni Müdürlüğü Ticaret Dairesi Baskanligi 06330 Gar ANKARA	a) +90-312-3112106 b) yusufcagatay@tcdd.gov.tr c) +90-312-3109507
UZ Y3	Public joint stock company "Ukrainian railway" Branch "Shared Processing Center Railway Transportations" Umanskaja Str.5 UA-03049 Kiev	a) +380-44-465-10-20 b) erc@lotus.uz.gov.ua ercl@lotus.uz.gov.ua c)+380-44-244-09-33
VR BP	VR Ltd Yhteyskeskus VR Contact Center Eteläinen Asemakatu 2 A P.O.Box 488 (Vilhonkatu 13) FIN-11130 Riihimäki	a) - b) palaute@vr.fi c) -
VY	VY – Vygruppen Schweigaards gate 23, 0191 Oslo Post address: Vygruppen AS, Postboks 1800 Sentrum, NO-0048 OSLO	a) - b) www.vy.no c) -
ZPCG	ZCG – Zeleznice Crne Gore Sector za prevoz putnika Golotockih zrtava 13 MN-81000 Podgorica	a) +381-81-441-370 b) zcg.milovan@cg.yu c) +381-81-441-370
ZFBH	ZFBH Generalna Direkcija Musala 2 BA-71000 Sarajevo	a) +387-33-663 344 b) ZBH@BIH.NET.BA c) +387-33-652 396
ZRS	ZRS – Eisenbahn der Republika Srpska Einnahmekontrolle Svetog Save 71 BA-74000 Doboј	a) - b) international@zrs-rs.com c) -
ZRSM (dawniej MZ)	Macedonian Railways Transport AG-Skopje Head Office Tariff Department Ul. treta makedonska brigada bb 1000 SKOPJE, Macedonia	a) +389-2-2449 771 b) mz65dir5@t-home.mk c) +389-2-3248 719
ZSSK 3ССК	Železničná spoločnosť Slovensko, a.s. Úsek obchodu Oddelenie zákazníckych podaní Žabotová 12 SK – 832 72 BRATISLAVA	a) +421-2-2029-3212 b) matolekova.jana@slovakrail.sk c) -